

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Prenumerata Metams:

Amerikoje	\$3.00
Pietų Amerikoje	3.50
Kanadoje	3.50

Pusmetis:

Amerikoje	\$1.50
Pietų Amerikoje	1.75
Kanadoje	1.75

Apskaičiuokite kainą klauskite laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

**THE BEST ADVERTISING
MEDIUM**

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 41. Keleivio Telefonas: SO 8-3071 SO. BOSTON, SPALIO-OCTOBER 13 D., 1948. Ataskiro Numerio Kaina 7 centai 43 METAI

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

W. Churchill Pranašauja Tretį Pasaulinį Karą

Sako, Tiksliai Jėgoje Yra Taikos Garantija — Pasaulis Artinasi Prie Trečio Karo — Siūlo Pagreitinti Įvykius — Kalba Sukėlė Galybės Spėliojimų.

"Amerika papildytų saugumą, jei ji sutiktų sunaikinti savo atominę bombą", sako Winston Churchill. Amerika ne tik tai savyje žudyti, bet ji palaidotų visas žmonių laisves, jei ji sutiktų su Sovietų Rusijos siūlymu sunaikinti savo didžiausią ginklą.

Buvęs Anglijos ministrų pirmininkas Churchill sako, kad viltys susitarti su Rusija yra be jokio pagrindo. Sovietų Rusija jau yra daug stipriau ginkluota, kaip visos taikosios demokratinės valstybės kartu paimtos. Vienintelis taikos laidas dabar yra Amerikos turimi atominiai ginklai. Jei to nebūtų, karas pasidarytų neišvengiamas.

W. Churchill mano, kad Rusija irgi turės atominį ginklą. Bet kol ji tų ginklų dar neturi, Vakarų valstybės turėtų surasti būdą su ja išsiaiškinti dėl taikos ir laisvės užtikrinimo. Kalbant su Maskva jėga yra pagrindinis dalykas.

W. Churchill kalbėjo šestadienį konservatorių partijos konferencijoje. Jo kalba sukėlė didelę audrą ir galybės spėliojimų. Dar niekada W. Churchill taip aiškiai neįspėjo pasaulį dėl Rusijos imperializmo, kaip šioje kalboje. Anglijos valdžios pareigūnai skundžiasi, kad jo kalba buvusi neapgalvota.

AR AMERIKAI YRA PAVOJUS?

H. Wallace, trečiosios partijos kandidatas sako, kad Amerikos saugumui dabartiniu metu nėra absoliučiai jokio pavojaus. Wallace dar sakė, kad Amerikos užsienio politiką veda W. Churchill, o ne Trumanas.

Tuo pat metu Amerikos šnipinėjo agentai Europoje praneša, kad Rusija gali mesti į karą dar šį rudinį ir neabejojamai ruošiasi prie greito karo.

"BALTIJŲ VIRŠENYBĖ" PIETŲ AFRIKOJE

Pietų Afrikos vyriausybė, kurią sudarė "baltųjų viršenybės" šalininkai nacionalistai, išleido patvarkymą, kad Capetown mieste ir Cape pusiasalio gelmkeliuose baltieji ir spalvuoti žmonės važiuotų atskiruose vaunuose. Šitas rasistinis patvarkymas sukėlė po visą Pietų Afriką galybės protestų ne tik tarp negrų ir indų, bet ir tarpe baltųjų žmonių.

TRUMANAS IŠVYKSTA I MID-WESTUS

Prezidentas Trumanas su rinkiminėmis prakalbomis išvyko į Ohio, Indiana, Illinois, Wisconsin, Minnesota ir W. Virginia valstijas. Ten jis lankysis per šešias dienas ir pasakys eilę prakalbų.

Atominės Kontrolės Dar Nebus

Rusų Paryžiuje pasiūlytas "naujas" planas atominėms ginklams kontroliuoti, Vakarų valstybėse neranda pritarimo. Amerika, Anglija ir Kanada, kurios turi atominę energijos gamybos paslaptis, sako, kad Rusija nesutinka su tarptautine kontrole, nesutinka leisti tarptautinės kontrolės agentams lankyti rusų dirbtuves. Tose sąlygose nėra jokio tikrumo, kad Rusija ar kuri kita valstybė neims slapta gaminti atominius ginklus ir, kai jų prisigamins, tada galės pulti savo kaimynus. Todėl Vakarai laikosi jau seniau savo pasiūlyto plano.

RUSAI NEŽADA TRAUKTIS IŠ UN

Maskvos "Pravda" rašo, kad kalbas apie Rusijos pasitraukimą iš Jungtinių Tautų organizacijos paleido anglai ir amerikiečiai, o ne patys rusai. Maskvos laikraštis sako, kad prezidentas Trumanas buvęs nepatenkintas su "Berlyno klausimo" sprendimu Paryžiuje ir todėl norėjęs tiesiog tartis su Maskva.

SUBMARINAS PASIUSTAS DABOTI ŠIAURĖ

Amerikos vienas submarinas šias dienas buvo pasiūstas į šiaurės vandenį su RADAR prietaisais daboti, kad svetimi orlaiviai neužklyptų Ameriką iš netyčia. Submarinas gali būti panėręs vandenyje kelis mėnesius.

GRUODŽIO 5 BERLYNO RINKIMAI

Berlyno miesto tarybos rinkimai paskelbti gruodžio 5 d. Miesto taryba sako, rinkimai įvyks visame mieste, bet, jei rusai savo miesto dalyje neleis rinkimų daryti, tai rinkimai įvyks tik vakarinių valstybių okupuotose miesto dalyse. Rinkimai bus laisvi. 1946 metais, renkant miesto tarybą, pusė balsuotojų pasisakė už socialdemokratų, o už komunistus balsavo tik 19 nuošimčių balsuotojų.

KVIEČIA CIVILIŲ VADŲ PASITARIMĄ

Krašto gynybos sekretorius James Forrestal praneša, kad jis lapkričio 8 d. kviečia Amerikos pramonės, darbininkų unijų, švietimo organizacijų ir kitų visuomeninių organizacijų atstovus į pasitarimą dėl krašto gynybos. Aukšti krašto gynybos pareigūnai duos paaiškinimus visuomenės atstovams, kokie padėties yra krašto gynybos reikalai ir prašys iš visuomenės bendradarbiavimo paruošiant Ameriką gynybai, jei reikals iškilų.

MILŽINIŠKA BOMBA KRAUNAMA I ORLAIVŲ

Englin Field, Fla., aerodrome orlaivis "ima" nuo žemės milžinišką bombą, kuri sveria 4,000 svarų. Tokią bombą orlaivis gali gabenti kelis tukstancius mylių, numesti ir vėl grįžti.

Didėja Opozicija Prieš Peroną

Argentinos opozicinės partijos veda smarkią agitaciją prieš fašistinę generalo Perono valdžią, kuri veda propagandą už konstitucijos pakeitimą ir per rinkimą Perono prezidento vietai.

Opozicija spėja, kad Perono valdžia pati sugalvoja "pasikėsinimą" prieš prezidentą, apie kurį valdžia sako, kad tai esąs "užsienių kapitalistų samokslas" prieš "liaudies draugą" Peroną. Opozicija sako, kad Perono policija tą samokslą išperėjo, kad savo "vadą" išreklamavus.

A. HISS SKUNDŽIA W. CHAMBERS

Alger Hiss, buvęs aukštasis Valstybės departamentu valdininkas, apskundė į teismą Whittaker Chambers, buvus. komunistą, už šmeižtus. W. Chambers pakartotinai liudijo, kad A. Hiss buvęs komunistas ir vedęs prorusišką politiką Valstybės departamente.

SAKO, REPUBLIKONAI SLEPIA PROGRAMĄ

Prezidentas Trumanas, lankydamas rytines valstijas, iš kelių kartų kaltino republikonų kandidatus, kad jie kalba "bendromis frazėmis" ir skambiais žodžiais, bet vengia pasakyti, kaip jie kovos prieš brangenybę, kaip jie kovos prieš butų trūkumą, ką jie darys dėl socialinio draudimo praplėtimo. Republikonų kandidatai giriasi, kad jie įgyvendins "tautos vienybę". Prezidentas Trumanas sako, kad republikonai suksaldys tautą, ikels reakcinius ir valdžią ir bandys smaugti darbininkų organizacijas.

ČECHAI NUTEISĖ IŠ "SNIPŲ"

Folčevikiška Čekoslovakijos valdžia patrukė į teismą ir leido nuteisti 50 "po grindžio šnipų". Teismas davė tiems opozicininkams iki 12 metų kalėjimo už priešinimąsi bolševikų diktaturai.

John Lewis Už Republikonus

Mainierių konvencijoje unijos pirmininkas John L. Lewis griežtai kalbėjo prieš prezidentą Trumaną ir netiesioginiai pirmo mainierių balsuoti už republikonus. J. L. Lewis sakė, jei yra mainierių tarpe tokių žmonių, kurie "nori mane mainyti į Trumaną, tegul jie maino ir tegul biesas juos ima".

Mainierių konvencija balsavo už rezoliuciją, kuri smerkia prezidentą Trumaną, bet kaip mainierių balsuos, kada ateis rinkimai, tai čia jau J. L. Lewis negali jiems padiktuoti. J. Lewis seniau buvo persimetęs nuo Roosevelto, bet mainierių dauguma visvien balsavo už Rooseveltą, o ne už republikonų kandidatą.

SIULO PENSIJAS BUVAUSIEMS PREZIDENTAMS

Senatorius R. Taft siūlo, kad Amerikos kongresas nutartų mokėti pensijas buvusiems šalies prezidentams po 25,000 dolerių per metus. Jis siūlo, kad buvusieji prezidentai būtų skaitomi senato nariais su patariamuo balsu. Dabartinis metu tiksliai vienas buvęs prezidentas yra gyvas, tai yra Herbert Hoover. Pagal kongreso nutarimą buvusios prezidento našlės, Mrs. W. Wilson, Mrs. C. Coolidge ir Mrs. F. D. Roosevelt gauna po \$5,000 per metus pensijas.

KUBA TURI NAUJĄ PREZIDENTĄ

Spalio 10 d. naujas Kubos prezidentas, Carlos Prío Socarras perėmė prezidento vietą. Jis pirmiausiai paskelbė, kad jo vyriausybė stengsis numesti kainas maistui bent 10 nuošimčių. Naujas prezidentas užėmė Grau San Martin vietą ir yra 17-asis respublikos prezidentas.

\$50,000 ALGOS MAINE RIŲ VADUI

Mainierių unijos bosas Lewis dabar gauna \$25,000 algos metams, bet unijos konstitucijai keisti komisijsiūlo pakelti jo algą iki \$50,000.

Nauji Saugumo Tarybos Nariai

Jungtinių Tautų seimas Paryžiuje išrinko tris ne-nuolatinius narius į saugumo tarybą. Šiais metais į saugumo tarybą įėjo Norvegija, Kuba ir Egiptas. Saugumo taryboje yra 11 narių, penki iš jų yra nuolatiniai, tai yra didžiausios valstybės su "veto teise" ir šeši nariai yra kas antri metai perrenkami.

Saugumo taryba yra svarbiausias Jungtinių Tautų organizacijos organas. Jai tenka spręsti tarptautinius konfliktus ir dabar saugumo taryba svarsto iškilusį Berlyno klausimą.

SAKO, AMERIKA APLEIDO IRANĄ

Dr. A. C. Millspaugh, buvęs Amerikos finansų misijos Irane viršininkas, sako, kad Valstybės departamentui politika Irane visą laiką buvo labai silpna, nepastovė, ji svyravo, nenumatė ateities ir darė rusams neleistinas nuolaidas. Užtat dabar Iranas yra pavojuje, o Amerika nėra pasiruošusi jam padėti.

T. E. DEWEY SIULO NUSILEISTI

Republikonų kandidatas T. E. Dewey pasisakė už rėmimą Amerikos delegatų Jungtinių Tautų seime ir saugumo taryboi. Jis sako, visa Amerikos tauta Berlyno klausime yra nusistatęsi nedaryti nuolaidų. T. E. Dewey mano, kad prezidento Trumano sumanymas siūsti į Maskvą F. Vinson buvo neapgalvotas žygis.

VANDENBERGAS SMERKIA SOVIETŲ ŠMEIŽTUS

Senatorius Vandenbergas griežtai pasmerkė Sovietų Rusijos šmeižtus prieš Ameriką. Jis sako, Amerika įrodė darbais, kad ji stengiasi padėti pasauliui atsistatyti po karo, o Rusija skleidžia apie Ameriką visokius prasmąnų, įtarinėjimų ir samoningų melus. Sen. Vandenbergas kalbėjo sekmadienį New Yorke, "Laisvės Name".

Valstybės Sekretorius Marshall Tarėsi su Prezidentu

G. C. Marshall Grįžo į Paryžių — Protestavo prieš Trumano Pasirojimą Siūsti į Maskvą "Taikos Apatai" — Sako, "Berlyne Taika Yra Pavojuje".

Rusų-Italų Ginčas Dėl Laivų

Rusija reikalauja iš Italijos atiduoti jai 33 italų karo laivus, kaip tai yra numatyta taikos sutartyje su Italija. Rusai reikalauja, kad laivai būtų atiduoti gerame stovyje, o italai aiškina, kad jie negali tų karo laivų pataisyti. Anglija ir Amerika, kurios irgi turėjo teisę paimti iš Italijos karo laivyną po 33 karo laivus, nuo tų laivų atsisakė, bet Rusija būtinai nori laivus gauti.

Italijos vyriausybė, negalėdama susikalbėti su Rusija, visą klausimą perdavė spręsti "keturių didžiųjų" komisijai, kuri, atrodo, nesukubės rusų reikalavimo patenkinti.

ANGLIJA RAGINA MAINERIUS DIRETI

Anglijos nacionalizuotos anglių kasyklos neįskaita tiek anglių, kiek vyriausybė skaito butina išskasti. Šiais metais Anglijos maišos turėtų duoti 211 milijonų tonų anglių, bet per 39 šiuo metu savaitės davė tik 145,500,000 tonų.

Anglijos mainierių tarpe komunistai veda propagandą, kad nėra ko skubėti anglis kasti, nes juo daugiau anglių bus išskasta, juo daugiau Anglija galės pasiruosti karui prieš Sovietų Sąjungą. Komunistų Anglijoj nėra daug, bet ir mažas jų skaičius gali pakenkti anglių gamybai.

FRANCIJOJ STREIKAI DAR PLEČIASI

Francijos angliai ašiu streikas dar tesiasi. Jau įvyko visa eilė kruvinių susirėmimų tarp policijos ir streikuojančių darbininkų. Dabar komunistai stengiasi sukelti streikus gelžkeliuose ir jau keliose gelžkelių linijose streikas iškilo, o stotis užėmė streikuojantieji komunistai. Francijos vyriausybė sako, streikas yra politinis, o ne ekonominis ir su streiku bus kovojama visomis išgalėmis.

SAKO, ISPANIJA PERSEKIOJA PROTESTONUS

Dt. J. S. Bonnell, New Yorko presbiterionų kunigas, lankėsi Ispanijoje ir grįžęs sako, kad Ispanijos valdžia persekioja protestonus. Ispanijoje protestonams nevalia daryti "viešų ceremonijų", protestonų visos mokyklos yra uždarytos, daugelis protestonų buvo uždaryti ir kalėjimus už darymą paskaitų apie bibliją. Pagal Ispanijos fašistų konstituciją, ten tiksliai katalikų bažnyčia yra pripažįstama, kaip valstybinė bažnyčia. Protestonų Ispanijoje yra tiksliai 30,000 žmonių, kurie gyvena tarpe 28 milijonų katalikų.

Praeitose savaitės gale valstybės sekretorius G. C. Marshall staiga grįžo iš Paryžiaus į Washingtoną pasitarti su prezidentu dėl Amerikos politikos Berlyno klausimu. Valstybės sekretorius griežtai yra nusistatęs prieš prezidento sumanymą pasiūsti į Maskvą savo "specialinį taikos atstovą", vyriausio teismo pirmininką Fred M. Vinson, "pasikalbėti su Stalinu" dėl Berlyno blokados nuėmimo. Sako, kad prezidentas Trumanas norėjo prieš rinkimus "išgelbėti taiką" Berlyne tiesioginėmis derybomis su Stalinu. Tuo tikslu jis buvo numatęs pasiūsti F. M. Vinson pasitarti su Stalinu ir užbaigti ginčą dėl Berlyno blokados.

Prezidentas Trumanas norėjo pakartoti "tiesiogines derybas", kokias jis vedė su Rusija per jau mirusį Harry Hopkins, kurs buvo pasiūstas į Maskvą "susitarti su Stalinu" dėl areštų Lenkijos vadų, kuriuos Rusija klastingai buvo suėmusi ir išvežusi teisti į Maskvą, kaip "maistininus". Hopkins tada tikrai parvežė "susitarimą", pagal kurį Lenkijos vadai buvo nuteisti ir kalinami Rusijoje su Amerikos tyliu sutikimu.

Valstybės sekretorius G. C. Marshall yra priešingas, kad derybos su Rusija būtų vedamos ir už jo nugaros. Jis sako, klausimas dėl Berlyno yra perduotas Jungtiniams Tautoms, ten jie reikia ir svarstyti, o ne ieškoti patamsių derybų.

Po pasitarimų su prezidentu, valstybės sekretorius G. C. Marshall pareiškė, kad Amerika yra visada pasiruošusi tartis su Sovietų Rusija dėl Vokietijos, bet pirma Rusija turėtų numinti Berlyno blokadą.

Prezidentas Trumanas, po pasitarimų su G. Marshall, paskelbė, kad jis atidėjo savo sumanymą siūsti F. Vinson į Maskvą "taiką gelbėti".

Bet Washingtono politiniuose sluoksniuose vis dar baukštomasi, kad Baltojo Namu patarėjai ipirš prezidentui kokį nors "žygį taikai gelbėti", kad patraukus balsuotojų dėmesį į Trumano taikingumą. Jaltos dviasia Washingtono dar nėra visai išsidedusi.

Šios savaitės pradžioje G. C. Marshall išvyko vėl į Paryžių.

RUSU JURININKAI AT-RADO AMERIKĄ

Sovietų žinių agentūra "Tass" skelbia, kad rusų jurininkai prieš 1750 metus atrado vakarinę Ameriką. Sako, jurininkai plaukė tyrinėti Pacifiko vandenyną ir užkluvo į vakarinę Ameriką. Tik daug vėliau kitas rusų jurininkas, Beringas, atrado Alaską ir ją prijungė prie Rusijos.

APŽVALGA

BALF-o SEIMAS

Spalio 15 ir 16 dienas Chicagoje posėdžiaus Bendro Amerikos Lietuvių Fondo seimas. Jis posėdžiauja svarbiu momentu, kada Amerikos lietuviams žūt but reikia susitarti, ar bent išsiaiškinti dėl būdų, kaip padėti išvietintiems lietuviams atvykti į Ameriką.

Išstatymas numato, kad 200,000 išvietintųjų žmonių gali atvykti į šią šalį. Bet išstatymas nepaskirsto įleidžiamųjų žmonių pagal tautybes ir palieka tą reikalą išspręsti D. P. komisijai, o komisija spės pagal gautamus darbo ir buto pažymėjimus. Kuri tautinė grupė pristatys daugiau reikalingų paliudijimų, ta gali tikėtis daugiau savo tautos žmonių atitraukti į šią šalį.

Lietuviai jau prieš kelis mėnesius tarėsi sudaryti bendrą organizaciją tremtiniams padėti atvykti į šią šalį. Buvo tartasi, kad tokią organizaciją finansuos Amerikos Lietuvių Taryba ir Bendras Amerikos Lietuvių Fondas. Dėja, pasitarimai nedavė jokių rezultatų. Bendros organizacijos kurimui pasirodė priešinga BALF vadovybė, jos pirmininkas kun. Dr. J. Končiauskas asmenyje.

Greit po to BALF pasiūlymą, kad jis imasi tremtinių atvykimu rūpintis ir pradėjo apie tą savo naują veiklą garsintis spaudoje. BALF vadovybė aiškinasi, kad kas nors turėjo to darbo imtis, o kadangi bendros organizacijos nepavyko sudaryti, tai BALF, savo iniciatyva, to darbo ėmėsi ir ji varys.

Kartu su tuo BALF pasiūlymu pasigirdo ir skundai, kad BALF ne tik tremtinių atvykimu rūpinasi, bet imasi tuos tremtinius ir sijoti per klebonijų gana tankius rėčius. Bendra lietuvių organizacija staiga pasirodė lyg ir įkinkyta į vienos srovės reikala. Aišku, kad dėlto pasigirdo skundai ir protestai.

Protestavo lietuviai protestantai, kurie sako, jog protestantų tremtinių eilėse yra net visas 10 tukstančių. Protestavo ir laisvamaniai, kurie neturi jokios galimybės per klebonijų "skryniną" praeiti. Protestavo ir tos politinės grupės, kurios savo eilėse jungia visokių pasaulėžiūrų žmones ir nenorėtu, kad į tremtinių reikalą būtų žiūrima pro sovietinius akinus.

Tokias pažūras išreiškė ir Amerikos lietuvių organizacijų atstovų pasitarimas New York'e, rugsėjo 16 d., kurs išnešė tarimą, jog

"Tremtinių įkurdinimo organai privalo traktuoti lygiai visus tremtyje esančius lietuvių, be tikybos ir pasaulėvalgos skirtumų... ir savo darbe turėtų bendradarbiauti su visomis Voluntary Agencies, turinčiomis DP Komisijos pripažinimą".

New Yorko pasitarime lietuvių visuomenės atstovai išnešė tiksliai pageidavimą, o ne nutarimą. Ar BALF-as su tuo pageidavimu sutinka? Atsakymą į šią klausimą turi duoti BALF-o seimas Chicagoje. Tas atsakymas turi būti aiškus, nedviprasmiš ir jei jis išpultų pagal New Yorko lietuvių pasitarimo pageidavimą, tai jis TURĖTŲ BUTI ir VYKDOMAS.

BALF yra BENDRA mūsų visuomenės šalpos organizacija. Dėl jos veikimo

buvo girdėti daug skundų, bet nekylsime pasakę, kad didelė tų skundų dauguma kilo dėlto, kad BALF-o lėšos yra labai menkos, o tremtinių skurdas labai didelis. Dėlto skundai ir nusiškundimai buvo neišvengiami.

Jei BALF dabar imasi ne tik šalpos, bet ir tremtinių atitraukimo darbo, tai organizacijai visos visuomenės parama bus dar reikalingesnė ir tokią paramą iš visos visuomenės BALF gaus tik tuo atveju, jei NEBŪS JOKIŲ ABEJONIŲ dėl BALF-o bešališkumo tremtinių traktavime.

Norisi pabrėžti, kad ne užtenka tiksliai pasisakymo dėl bešališkumo, bet reikia jo ir praktikoje laikytis. BALF-o pirmininkas, kun. Dr. Končius, padėjęs daug darbo ir rūpesnio šalpos reikaluose, savo politikoje dažnai eina vingių vingiais. Jam pasitaiko pirma ką nors pasakyti ir tik paskui pagalvoti, ką jis pasakė. Jam pasitaiko pirma ką nors padaryti ir tik paskui pasiaiškinti, kas padaryta. Vienas tokių jo žygių buvo susirišimas išimtinai su katalikiška NCWC organizacija, nedarant bandymų susirišti su visomis, t. v. "Voluntary Agencies", kurios turi DP Komisijos pripažinimą. Tas jo žygis ir sukėlė lietuvių visuomenėje protestus.

Jei BALF-o seimas nenorėtų aiškiai pasisakyti už bešališką, visiems lietuviams priimtina veikimą tremtinių atitraukimo darbe, tada mūsų visuomenė turės padaryti išvadą, kad BALF nebėra bendra mūsų visuomenės organizacija. Ar tas nepakirstų ir BALF-o šalpos darbo — tesprendžia BALF skyrių atstovai.

NERAMI FRANCİJA

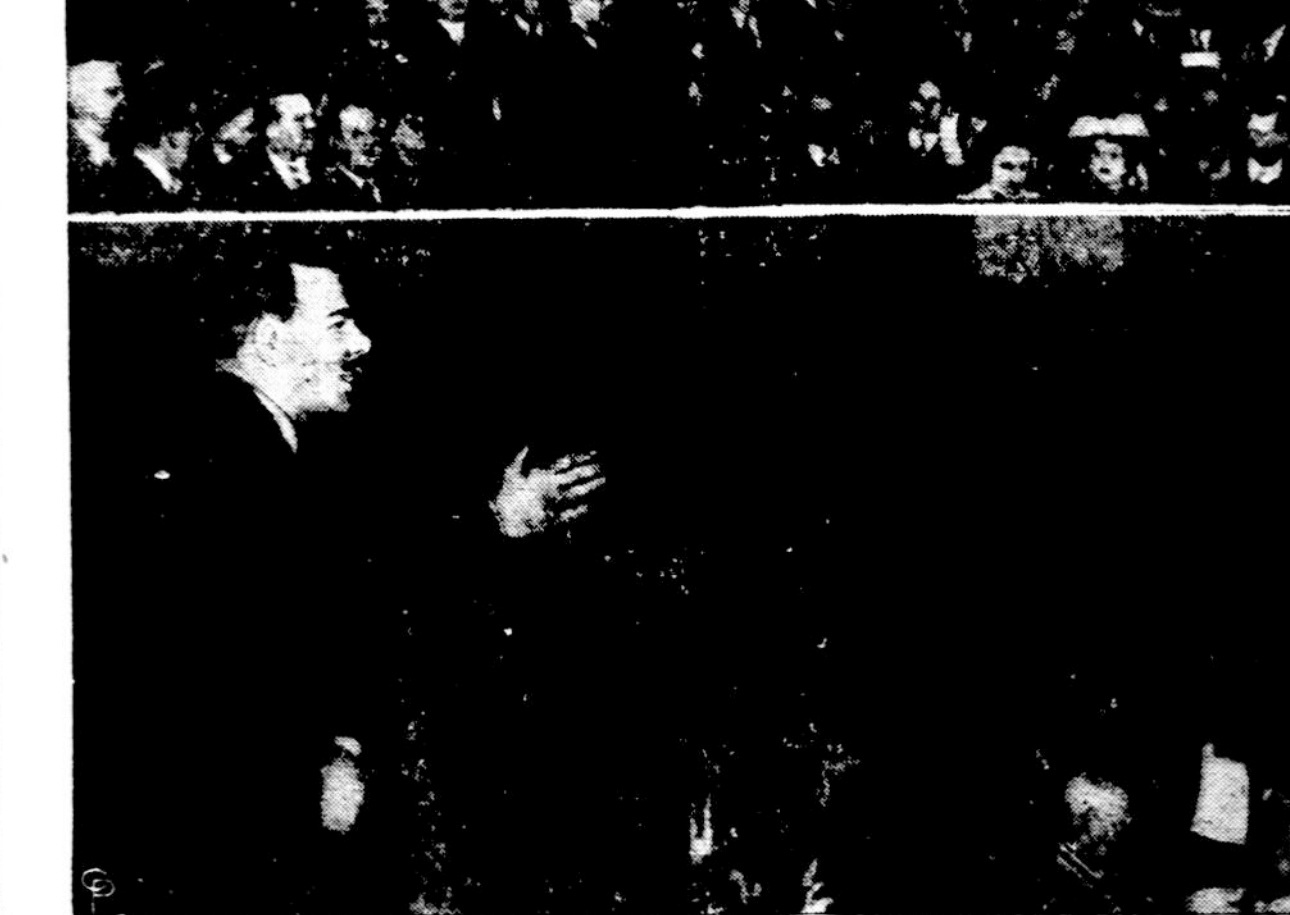
Francijoje eina dideli streikai. Kaip prieš metus laiko, taip ir dabar streikai yra aiškiai politinio pobūdžio, nors ir dengiami ekonominiais reikalavimais. Streikų tikslas yra pabloginti ir taip ne kokią Francijos ūkišką būklę, pasunkinti žmonių gyvenimą, sukiršinti darbininkus prieš "kapitalistus" ir susilpninti ir taip silpną Francijos "trečiosios jėgos" vyriausybę, kad paruošus dirvą... generolui de Gaulle!

Keista, bet komunistų tikslas Francijoje šiuo tarpu yra padėti generolui įkopti į valdžią. Komunistai skelbia, kad jie nori "demokratiškos valdžios", kurioje būtų atstovaujama ir komunistų partija. Bet jie geriau, kaip kas kitas, žino, kad jie į valdžią dabar nepateks, bet gali padėti tiksliai degolistams palmti valdžią. Komunistai to ir nori.

Komunistų "strategija" yra aiški: Kaip tik valdžią paims de Gaulle, Francijoje tuoj kils protesto streikai ir maišalynė. Bent komunistai taip mano. Kilus neramumams, komunistai tikisi, kad darbininkų masės, kurios dabar seka paskui socialistus, eis prieš de Gaulle valdžią. Jei iš maišalies kils pilietinis karas, komunistai tikisi jį laimėti.

Toki yra komunistinė strategija Francijoje. Ji yra toki pat, koki buvo Vokietijos komunistų (atsiprašant) strategija 1930-1932 metais, kada komunistai padėjo įkelti į valdžią Hitlerį.

Gal de Gaulle neapsi-

Prezidentas Trumanas (viršų) vakarinėse valstijose labai smarkiai kritikavo republikonų "specialinius interesus" ir San Francisco mieste jis pasakė vieną iš griežčiausių savo kalbų prieš republikonus.

Republikonų kandidatas, gubernatorius T. E. Dewey, neatsilieka. Jis (apačioj) kalba Las Vegas, N. M., mieste į plačias mintis ir pirmo "tautinę vienybę". Tik užsienių politikos klausimuose abu kandidatai sako, kad prie vandenų pakraščiu Amerikos žmonių skirtumai baigiasi.

su jais buvo apsidirbęs Hitleris. Gal Francijoje totalitarinis režimas, Hitlerio pavyzdžiu nebus galimas ir generolas de Gaulle sakosi tokio režimo ir nenoris. Bet komunistai žaidžia pavojingą žaidimą. Jie žaidžia pilietiniu karu, badu ir Francijos nusilpninimu. Kadangi komunistams "klasių kovos" strategija yra "mokslis kas reikalingas", tai jie višaliai "mokslis" apskaičiuoja, kokių būdu sukelti daugiau suirutės, daugiau kančių, kad privedus

dirbs su komunistais, kaip krašta prie pilietinio karo ir kad tame kare gavus daugiau sąjungininkų. Gal Francijos komunistai nelaimės, bet Rusija iš tos maišalies tikrai laimės. Bent šiuo tarpu Francija yra bejėgė, išmesta iš vėžių ir Vakarų fronte vaidina visai antraeilį vaidmenį. Stalinui to ir reikia. O jei už Stalino reikalą Francijos darbininkai moka visokių trukumais, tai negi Maskva ar jos agentai su tuo skaitosi?

Sąjunga su Franko?

Europoje dar sėdi vienas Hitlerio ir Mussolinio patstatytas diktatorius. Tai yra Ispanijos generolas Franco. Jį pasodino į sostą nacių ir fašistų ginklai. Per visus karo metus generolas Franco rėmė Hitlerį ir Mussolinį, bet atvirai į karą prieš demokratijas jis ne driso stoti. Po karo atrodė, kad generolo Franko pašalinimas bus tikrai savaime suprantamas apsilvymas nuo dar užsilikusio fašistinio brudo.

Bet politikoje ne viskas daroma, kas atrodė "savaime aišku". Generolas Franco užsiliko sosto. Tiesą, jis buvo ujamas, peikiamas, kritikuojamas. Bet niekas nieko rimta nedarė, kad jį nuvertus nuo kruvino sosto. Jungtinių Tautų organizacija buvo kartą nutarusi, kad jos nariai nutrauktų diplomatinis santykius su frankine Ispanija, bet šian dien ir tas nutarimas yra jau užmirštas.

Vėliau, kada daugelyje Europos šalių aiškiai išgailėjo naujas Maskvos tipo totalitarizmas, toks pat šlyštus, jei tik ne šlykštesnis, kaip generolo Franko, apie Ispaniją buvo lyg ir pamiršta. O dabar, kada jau kalbama apie ginkluotą susirėmimą su Rytų totalitarizmu, kai kurie įtakingi Amerikos politikos vadai pradeda į Franko žiūrėti, kaip į galimą sąjungininką.

Amerikos atstovų rumai net buvo pasiūlę, kad generolo Franko Ispanija būtų įtraukta į Marshall planą, bet tas pasiūlymas nepaėjo. Šias dienas Ispanijoje lankėsi įtakingi Amerikos politikieriai ir kai kurie iš jų atvirai reikalauja kariškos

sąjungos su frankine Ispanija. Tarp kitų už karišką sąjungą su Ispanija pasisakė senatorius Chan Gurney, senato ginkluotųjų pajėgų komisijos pirmininkas. Santykiškai su Rusija yra blogi ir eina blogyn. Karas yra galimas. O jeigu karas kiltų, tai tokiame atsitikime Ispanija gali būti gera bazė kariuomenei ir oro pajėgoms koncentruoti. Kai kurie strategai eina taip toli, kad net mano, jog ir visą Europą užleis rusams. Ispanijoje, už Pirenejų kalnų, dar bus galima laikyti prieš Rusiją, kol Amerika ir Anglija sutels savo jėgas...

Pavojus iš Maskvos pusės pirma privertė užmiršti, kad generolas Franco yra priešas, o dabar verčia prisiminti tą generolą jau kaip galimą "draugą". Grynai kariškais sumetimais Ispanija, be abejo, yra "gera bazė", o Pirenejų kalnai yra sunkiai įveikiama gamtos kliūtis. Turėti 25 milijonus ispanų savo pusėj būtų labai sveikintinas dalykas. Bet tame reikale yra didelis "bet".

Ir kare sprendžia ne vien tik kariški samprotavimai. Karas, jeigu toks kiltų, būtų demokratiją karas prieš totalitarinį bolševizmą. Susibičiuliavimas su fašistine Ispanija iš karto to karo prasmę iškraipytų, nes demokratiją pusėj stovėtų aiškus demokratijos priešas, ispanų tautos budelis Franko. Pats susibičiuliavimas su Franko palengvintų rusams vargti propagandą prieš demokratijas ir ypač palengvintų tokią propagandą tuose kraštuose, kur generolas Franko yra žino-

mas ir nekenčiamas, kaip Italijoje ir Francijoje.

Patraukus generolą Franko į demokratijų pusę visai nereikštų, kad ispanų tauta būtų patraukta irgi į tą pusę. Ispanija ir generolas Franko yra du skirtingi dalykai. Fašistinis gen. Franko režimas yra užkardas ispanų tautai svetimais ginklais. Su tuo režimu eina Ispanijos katalikų bažnyčios vadovai, dvarininkai, aukštoji kariuomenės vadovybė, bet ne liaudis, ne Ispanijos valstiečiai ir darbininkai. Ispanų tauta, jei karas kiltų, nepaliaus ieškojusi būdų nusikratyti nekenčiamo režimo, o todėl nebus širdingas demokratijų sąjungininkas, jei demokratijos sudarys sąjungą su kruvinuoju Franku.

Kalbos apie Pirenejų kalnus irgi sukelia labai daug abejonių Europoje. Prieš porą savaitių tarp Francijos ir Anglijos buvo kilęs nemalonus ginčas dėl to, kas turėtų vadovauti Vakarų Europos karo pajėgoms, jei karas iškiltų. Anglija buvo pasiūliusi maršalą Montgomery, bet Francija norėjo, kad būtų paskirtas Amerikos generolas. Francija atvirai baukštosi, kad Anglija, karui ištikus, trauktų už Kanalo ir už Pirenejų į laukus, kol Amerika mobilizuosis, palikdama Europą Stalino rankose, kaip 1940 metais ji buvo palikta Hitlerio rankose. Kalbos apie Pirenejų kalnus dar labiau gąsdina Italiją, Franciją ir visas Vakarų Europos tautas, kurios nenori susilaukti rusiškos okupacijos, kuri savo baisumu bus toki pat ar net sunkesnė, kaip buvo kruvinoji Hitlerio okupacija. Ginčas dėl vadovavimo karo pajėgomis dabar jau yra išspręstas, bet francūzų ir kitų tautų baimė nėra pašalinta, kad jos bus paliktos rusų malonei, jei karas iškiltų.

Taip atrodo tie "kariški" samprotavimai apie sąjungą su Ispanijos fašistine diktatura. O jei imti ne kariškus, bet politinius ir moralinius samprotavimus, tai sąjunga su kruvinuoju fašistiniu Ispanijos diktatoriumi gali sukelti tikrai pasipiktinimą, o ne pritarimą. Ispanijos respublika, kuri pralaimėjo karą prieš Franko-Hitlerio-Mussolinio Nukelta į 7-a psl.)

Kas Savaitė

Jie "Informuoja"

Bolševikų "Laisvė" praneša tokią baisią naujieną:

"Jungtinės Valstijos daro maneversus ne apsigynimui, bet užpuolimui... Manevruose Amerika vadina tai: kia šalim 'Namora', kuri turi iš pasaly užpulti imperialistinę valstybę, vadinamą 'Deluvia'... Sie pratimai atidengia planą užpuolimo karui prieš Sovietų Sąjungą..."

Amerikos kariuomenė daro maneversus, kaip tai daro ir visos valstybės. Manevruose yra "dvi pusės", kaip tai ir turi būti. Bet bolševikų gazieta iš to padarė išvadą, kad Amerika jau turi "planą užpuolimo karui prieš Sovietų Sąjungą".

"Laisvė" yra Rusijos agentų laikraštis, ji tarnauja Maskvos valdžiai. Bet "Laisvė" išsina ne Maskvoje, o Amerikos Brooklyne ir ji čia spausdina tokius prasiimančius prieš Ameriką. Spausdina laisvai, rėksningai ir perdem melagingai. Bet kartu su tuo, ta pati Maskvos agentų "Laisvė" dejuoja, kad Amerikoje nėra užtenkamai spaudos laisvės...

Gomulkos Sekretas

Lenkijos komunistų vado Wladislavo Gomulkos maišto nepasisekimas dabar jau paaiškėjo. Pasirodo, kad kaip tik lenkų komunistuose prasidėjo "titiškas siutynys", o Gomulka stoji tos maišalies priešakyje, Maskva atsiuntė į Lenkiją dvi divizijas politinės policijos kariuomenės (NKVD dalinių) ir lenkų maistas beregint susmuko.

Is tiesų, kas drįstų priešintis tokiui partijos "linijai", už kurios stovi dvi divizijos skerdikų, pasirodysiu palioikams kraują nuleisti? Taip ir susmuko Gomulkos maistas, o pats Gomulka išsispavėjo į liko valdžioje, nors iš partijos sekretoriaus vietos buvo su gėda išvytas.

Užtat dabar Lenkijos Bermanai, Mincai, Zambrovskiai ir Grossai galės drąsiai naikinti 226 tukstančius "būožių" (apie milijoną žmonių), kurie stovi skersai kelio Lenkijos valstiečių kolektivizacijai. Už Bermanų ir Mincų stovi rusiškos divizijos ir visa Maskolijos galia, o Lenkija vis vien vadinama "nepriklausoma".

Graičiūnas ir Rockefeller

Daktaras Graičiūnas, 78 metus išgyvenęs, staiga suprato, kad iš Rockefellerio milijonų gali būti bolševizmui naudos. Jis Vilnyje "užtikrina" Stalino vėrinuosius, kad Mrs. W. Rockefellerienė "prisidės ir padins studentų šelpimo fondą viena-kita tukstantine".

Dr. Graičiūnas kalba apie "Ateities Ziedo Vaikų Draugijėles" ir apie studentams stipendijas ir mano, kad Rockefellerio "tukstantines" reikia įviloti į tą reikalą. Išviliojęs iš Rockefellerio pinigų, Dr. Graičiūnas žada ramiai numirti, arba persikelti "į tikruosius gyvenimo namus šėjų pėdų ilgio ir trijų pėdų pločio".

Mes norėtume turėti Rockefellerio milijonus ir daktaro Graičiūno rūpesnius! Tada gyventume, kaip inkatas taukuose.

Belaukiant tų laikų, palinkėsime, kad daktaras Graičiūnas dar ilgai nesių keltų į "tikruosius namus", nes kas tada bepadžigins mūsų lietuviškus bolševikus

Rockefellerio "tukstantinėmis"?

Nabašinkai "Veiks"

Vincas Rastenis, buvęs Lietuvos tautininkų partijos generalinis sekretorius ir žymus fašistinis "L. Aido" peizorius, pasiuntinėjo Amerikos tautininkams užkazą perorganizuoti tautininkų "Misiją". Tame savo rašte V. Rastenis sako, kad Amerikos Lietuvių Taryba "nebeturi ką veikti", o todėl Rastenis siūlo priekelti iš numirusių "Misiją", ją perorganizuoti ir leisti jai "veikti" pagal advokato V. Rastenio "autoritetingus" nurodymus.

Taigi, ar kelsis nabašinkai, pagal Vinco įsakymą? Tautininkų "Vienybė" abejoja, nes, girdi, V. Rastenis tokį įsakymą išleides su niekuo nepasitaręs ir net Misijos Reorganizacijos Komisijos narių neatsiklaudęs. "Vienybė" sako, kad V. Rastenis "savotiškai suprantą mūsų demokratiją".

V. Rastenis "demokratiškai" supranta tautininkiskai. Tai reikia, kad jis įsako, o misionieriai klausio!

"Prisipažinimai"

Du amerikiečiai Vengrijoje, P. Ruedemann ir G. Bannantine, policijos buvo suimti, žiauriai tardomi ir buvo priversti prisipažinti, kad jie "sabotavę" Vengrijos aliejaus kasyklas. Po "prisipažinimo" jie buvo paleisti.

Dabar Valstybės departamentas skelbia, kad bolševikų policija tuos amerikiečius kankino ir smurtu išgavo jų "prisipažinimus". Per 7 dienas, nuo rugsėjo 18 iki rugsėjo 25 d., tie amerikiečiai buvo kankinami ir jiems buvo pakisti pasirašyti pačios policijos iš anksto parašyti "prisipažinimai".

Valstybės departamentas sako, kad pasielgimas su tais amerikiečiais "yra būdingas policinėms valstybėms, kur asmens teisės ir vertė (dignity) yra paneigiami".

Tikrai taip yra. Mes tik pridėsime, kad tuodu amerikiečiai dar buvo laimingi, kad juos po "prisipažinimo" paleido.

Pirmą Sykį?

V. Andriulis, Chicago's bolševikų "Vilnyje" praneša, kad "bene pirmą sykį lietuvių, bent progresyvių, taip subruzo veikti".

V. Andriulis kalba apie bolševikų "veikimą" už H. Wallace. Taip, lietuvių bolševikai tikrai "veikia", kad "vienintelis kapitalistas" kandidatas H. Wallace rinkimuose gautų daugiau balsų. Bet jie veikia ne "pirmą sykį". Tokių veikimų lietuvių bolševikai yra turėję daugiau.

Ar jie neveikė, kada reikėjo važiuoti į Washingtoną Baltajį Namą pikietuoti, kad kartais prezidentas Rooseveltas neduotų pagalbą Anglijai prieš Hitlerį?

Ar jie neveikė, kada reikėjo važiuoti į Washingtoną Baltajį Namą pikietuoti, kad kartais prezidentas Rooseveltas neduotų pagalbą Anglijai prieš Hitlerį?

Ar jie neveikė, kada reikėjo važiuoti į Washingtoną Baltajį Namą pikietuoti, kad kartais prezidentas Rooseveltas neduotų pagalbą Anglijai prieš Hitlerį?

Lietuviai bolševikai visai ne pirmą sykį veikia už Rusiją, prieš Ameriką. Tą jie ir dabar daro, rėkdami plačiausiomis burnomis už Wallace kandidatūrą. Penktakojai tikrai nesnaudžia. J. D.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RASO
TAS DUONOS NEPRASO

Kas Nauja Brooklyne

Komunistai Yra Unijų Liga
Mes Brooklyne turime namų prižiūrėtojų uniją, arba superintendento uniją, kurią įveda dženitoriai, porteriai ir visokie jų padėjėjai. Unija jungia visokių spalvų ir visokių įsitikinimų žmones. Kada unija buvo kuriama, tai mums sakė, kad su komunistais unija neturės nieko bendra, bet vėliau priviso visokių bolševikų. Yra ir lietuvių bolševikų, kurie toji unijoj plačia burna kalba.

Mūsų lokalas tuoj po įsikurimo atidarė savo ofisą, pasisamdė tarnautojų. Pradžioje centras tiems samdytiems žmonėms algas mokėjo, o paskui paliko juos lokalui penėti. Lokalas turėjo 1300 narių ir kiekvienas mokėjome po \$2 per mėnesį. Greit pasirodė, kad mes iš tu mokėsių negalime išmaitinti samdytų tarnautojų ir iš kelių kartų turėjome mokėti "ekstra mokėsius", arba assesmentus. Kadangi iš mūsų duoklių unijos viršininkai negalėjo išsimaistinti, tai jie sumanė susijungti su bartenderų, dišių mazgotų ir kitų restoranų darbininkų unijos lokalu. Nutarėm susijungti, gavome 700 papildomų narių. Visi lygiai mokėjome į uniją, nors uždarbiai ne visų buvo lygūs.

Bet ir po to unijos viršininkai nemokėjo išsiversti, nors lokale paaugo narių iki 3,000. Todėl unijos viršininkai pasiūlė pakelti duokles iki \$3 per mėnesį. Už duoklių pakėlimą labai iškalbingai šnekėjo lietuvis Briedis, nes negi jam proletarų skatikų gaila! Balsuojant nutarta duokles pakelti.

Kada 3,000 narių pradėjo mokėti po 3 dolerius per mėnesį, tai bematant atsirado daugiau tarnautojų. Tuoj "brolio" Stainio duklė gavo sekretorkos vietą, tuoj pridėjo ir daugiau visokių pareigūnų. Kada kartą mitingė vienas narys paprašė, kad viršininkai duotų atskaitą, kiek jie pinigų paėmė ir kur juos išleidžia, tai unijos "čyfas" pajaukda mas tą narį, pasakė: "Paskiesk akaunterį, tai sužinosi..." Vadinasi, "demokratija".

Praeitą balandį mėnesį staiga visi nariai gavome laiškus butinai ateiti į mitingą ir butinai atsinešti savo nario knygetes, nes bus koks tai patikrinimas. Mitingė pasirodė ir visai nematyty žmonių. Tai atstovai iš unijos centro, kurie atvyko pažiūrėti, kas per velniava tame mūsų lokale vyksta, kad lokalas nemoka į centrą pagalvinių duoklių? Lokalo vadai aiškino centrui, kad "nariai nemoka", todėl ir buvome kviečiami parodyti mūsų narių knygetes, kad centras žinotų, ar mes duokles mokame ar ne? Centro atstovai pri-

vertė lokalo vadus parodyti visas knygas ir pasirodė, kad nariai duokles moka. Bet kur pinigai? Taigi, kur jie?

Po ilgų dūmų ir centro grasinimų mūsų vadai nutarė paimti iš lokalo labdarės (welfare) fondo pinigų ir apmokėti centrui, nors iš to fondo pinigų nevalia imti. Bet kas žiuri į tokius mažmožius, kaip narių teisės ir unijos by-laws?

Keli mūsų unijos lokalo čyfa buvo pašalinti už savivalimus su narių pinigais, bet kiti paliko ir jokios tvarkos nėra. Kada prieš kelis mėnesius visi unijos pareigūnai turėjo duoti po priesaiką parodyti, kad jie nėra bolševikai, vienas lietuvis "vadas" pasitraukė, jis atsisakė nuo board-direktoriaus vietos, o Kreivėnas pasiliko ir toliau, jis pasisakė nesąs komunistas.

Dabar į mūsų lokala vėl atsiųstas organizatorius iš centro. Tai dar gana jaunas vyras iš pietinių valstijų. Jis sakėsi dirbęs Georgia, Missouri, So. Carolina ir Alabama valstijose unijas organizuodamas. Ten, jis sakė, unijas ardo KKK (Ku-Klux-Klan) ir kitokie patamsių gaivalai. Bet, — jis sako, — visi Ku-Klux-Klanai yra tikti kudiškai, palyginus su komunistais unijų ardyne. Ieisk bolševikų uniją, ten tuoj kils netvarka, o jei leisi bolševikams unijai vadovauti, tai jie bematant ją sugriaus, išprovokuos bereikalingą streiką ir po jų valdymo paliks tik šipulius. Tokių pavyzdžių mes čia turime daug. Kur tik bolševikai įlenda, ten unijos subireja. Todėl jų ir reikia saugotis, kaip negeros sėklos.

Frank Lavinskas.

Dariaus Girėno Minėjimas

Prieš penkiolika metų žuvusį lakuną Dariaus ir Girėno pagerbimui ruošiamas šaunus bankietas su šokiais. Bankietas įvyks spalio 16 d., pradžio 7 val. vak., Lietuvių Piliečių Klubo salėje, 280 Union ave., Brooklyne. Pramoga gerai paruošta ir svečiai bus maloniai aptarnauti. Įžanga asmeniu \$3.00. Likęs pelnas eis paminklo naudai.

Kadangi neįmanoma asmeniškai visiems pasiūlyti bilietų, tai prašome kreiptis į Piliečių Klubą aukščiau minėtą adresu pas garb. padorių J. Zakarauską. Visiems mielai kviečiame dalyvauti.

Dariaus Girėno Paminklo Statymo Komitetas.

NEW YORK, N. Y.

Lietuvių Skyrius Tarptautinėje Moterų Paradoje

New Yorko Lietuvos moterys, šiais metais, kaip ir praėjusiais, rengiasi dalyvauti Moterų Tarptautinėje Paradoje, kuri įvyks lapkričio mėn. 1—7 dd. Lietuviai bus viena iš 50 tautinių grupių tarpe įvairių Amerikos organizacijų.

Paroda įvyks 71 Regiment Armory, 34 gatvėje prie Park Avenue, New York City. Tikimasi, kad šiais metais lankytojų skaičius padidės, nes paroda apvaikšios savo 25 metų jubiliejų. Praeitais metais 150,000 žmonių gerėjo si puikiais skponatais.

New Yorko Taryba pra-

FLORIDOS URAGANĄ SEKA DIDELIS POTVINIS

Po smarkaus uragano Floridos Key salelėse vandens potvinis apsmė visiška viena salelę ir tik matosi namų viršūninieji aukštai. Čia matyti Key salelę 70 mylių nuo Miami miesto. Šitame uragane žuvo 12 žmonių, o nuostolių vėsulas pridarė 25 milijonus dolerių.

šiais metais globoti parodą. Vykdomąjį Komitetą buvo išrinktos — Dr. Aldona Šliupaitė, Bronė Spudienė, Barbara Darlys ir Marijona Kižytė.

Susirinkimas Komiteto, atstovų įvairių organizacijų ir kooptuotų visuomenės veikėjų, įvyko penktadienį, spalio 8 d. 8 val. vak. Informacijos Centre, 233 Broadway, New York City.

Padengti dalyvavimo išlaidas, kurios gana aukštos, Komitetas tikisi iš anksto paduoti daugelį bilietų. Komitetas gauna nuosimty už bilietus iš anksto parduotus, iš bilietų parduotų prie durų Komitetas negauna jokio pelno. New Yorko Tarybos sekretorius, Danielius Averka yra bilietų platinto komisijos pirmininkas.

Bilietus galima gauti iš laikraščių redakcijų, lietuviškų radio valandų vedėjų, BALF-o, 105 Grand street, Brooklyne, Lietuvių Informacijos Centre, 233 Broadway, New York.

N. Y. Tarybos Parodos Komitetas.

PALMYRA, N. J.

Štai ir vėl mirtis didelėje Yatužių šeimoje. Bet ši kartą mirtis pagavo antros gentkartės jaunuoji, Juozą Molmerį, Annos Yatužytės 37 metų vyrą. Velionis mirė, kaip karo auka. Jis tarnavo armijoje ir nors grįžo nesužeistas, bet be sveikatos. Kariuomenės jis sirgo maliarija ir gavo vidurių vėžį. Ta liga jį ir įveikė. Rugsėjo 26 d. velionis dar kalbėjo, tikėjosi pagyti, bet, deja, išsigeibėjimo nebebuvo. Pradžioje kariuomenės gydytojai nenorėjo pripažinti, kad jo gyvybė pavojuje, o paskui, kada ligonis galutinai susirgo, tai buvo padaryta operacija. Deja, tai jau buvo per vėlu.

Laidotuvės įvyko su kariškėmis iškilėmis, dalyvausiant dideliu skaičiumi žmonių. Prie kapo kareiviai atsisveikino su velioniu šūviais. Po laidotuvių visi palaidovai buvo pakviesti pasuošvinti J. P. Yatužius pasištinti. Bet palaidovai kareiviai ne visi galėjo pietuotės dalyvauti, nes tą pat dieną dar buvo laidojami keturi buvę kareiviai. Tai vis to baisaus karo aukos.

Išsekis, mielas Juozai, šaltaj žemelėj! Jo žmonai Onai, dukrelei Joanai ir vi-

siems giminėms reiškiu mano užuojautą iš gilumos širdies.

—o—

Didelėj šeimoj pasitaiko įvairių nuotykių. Penktadienį buvo šermenys, o sekmdienį jau buvome pakviesti į vašes pas Eugeniją Yatužytę, Joną Kurmauską žmoną. J. Kurmauskas gyvena Eastone, ten jis sunkiai dirbdamas pasistatė sau gražų garažą, o už garažiaus ir kitą trobesiuką. Tai įkurtuvėms buvome pakviesti į smagias vašes. J. Kurmauskas yra žemaitis (didelėj Yatužių šeimoje esame keletas žemaičių įsimaišę), tai tyliai, žemaitiškai bedirbdamas ir pasistatė savo rankomis puikų garažą, kurs ir jo gražų namą papuošia.

Po vašių turėjau progos aplankyti velionio Alfonso Yatužio žmoną, kuri jaučiasi ne per stipriausiai, bet yra gero upo. Jos sumus Stasys šiais metais ir vėl gavo stambių dovanų už savo jurginas. Jis yra didelis gėlių mylėtojas ir augintojas.

A. G. Yatužienė.

BALTIMORE, MD.

Mūsų Mokslo Jaunumėnė

Vasaros metu pasibaigus jaunimas vėl susirinko į mokyklas pradėti ar tęsti savo mokslą. Nemažai ir lietuvių jaunimo lanko visokių mokyklų ir čia norėjau paminėti mūsų studentiją, kuri lanko įvairias aukštąsias mokyklas. Minėsiu tuos jaunuosius lietuvius, kurie nesibijo pasirodyti

tarp lietuvių ir net dalyvaus įvairių mūsų organizacijų veikime. Imsime pagal mokyklas.

University of Baltimore šį rudenį lanko: Albert Bakutis, Thomas Salkauskas, Vincent Velzis, Antanas Adomaitis ir Victor Chernauskas.

Loyola College lanko: Albert Metelis, Anthony Kisielius, John Cukulis, Ernest Bulotas ir Edwin Giedraitis.

John Hopkins University lanko: Mildred Aleknavičiūtė, Mary Nemuras, Stanley Zolinas, Frank Vasilauskas ir Povilas Griteris. University of Maryland lanko: Charles Sarpulis, Leo Vilksas, Leonard Martinkus ir Michel Shimkus.

Notre Dame College lanko: Evelyn Grichen, Anthony Lietuvninkas ir Eugen Peculis.

Baltimore College of Commerce lanko: Juozas Kvedera ir Adam Zurauskas.

Turime studentų ir kitose mokslovietėse, bet tik po vieną. Tie studentai yra: Frank Glebas, John Krassauskas, Evelyn Trainis, Kazimieras Pugevičius, Charles Kazlauskas, Joseph Antosauskas ir Helen Yuskaitė.

Helen Yuskaitė jau pabaigė muzikos konservatoriją ir nori tęsti muzikos studijas toliau.

Iš tų jaunųjų studentų mes lietuvių tikime sulaukti mūsų pavaduotojų ir darbuotojų lietuviškoji dirvoj.

John G. Makauskas

JUOZAS STALINAS

— arba —

Kaip Kaukazo Razbaininkas Pasidarbė Rusijos Diktatorium

Tokią brošiūrą yra parašęs J. Pilpauskas, kuris pažįsta Staliną nuo jo kūdikystės. Čia nušviestas visas Rusijos diktatoriaus gyvenimas: kaip jis rubavojo bankus ir kaip jis žudė savo sėbrus. Ne prasimanymai ar šmeižtai, bet istoriniai faktai, su datų, įvykių ir vardų nurodymais.

Paskutiniuosius laikais plinta gandai, kad Staliną pradėjo esti vėžys. Šiomis dienomis buvo pasklidusi žinia, kad jis jau nebegyvas. Dabar kyla klausimas, kas užims jo vietą, kai giltinė jį nusineš?

Brošiūra didelio formato, gražiais viršeliais, 32 puslapiai grynų faktų, kaina tik 25 cent. Gaunama "Keleivio" knygynė:

KELEIVIS

636 Broadway, South Boston 27, Mass.

Philadelphijos Naujienos

Mes Darome Progesą

Cit berneliai dobilėliai
Ir mergelės lelijelės
Susilaukėm rudenėlio,
Nebegaunam kilbasėlių...

Tai kas čia per himnas?

— paklauskite skaitytojai, kurie nesate Philadelphijos klubų baliuose buvę. Paaiškinsiu.

Tai yra progreso himnas. Seniau mūsų klubas narius vaišindavo roberiniais kilbasais, o dabar nutarėm surengti nariams vištienos puotą. Paskersime baltų vištų tuziną, atsuksime bačkose kranus ir puotausime, uostas atsileidė. Tiesa, nutarėm, kad nariams vištiena bus nemokama, bet už išsigerimą — "davai pinigų". Po sausos vištienos, aišku, kad visi bus ištroškę, o tada mes juos prie pusės mylios ilgumo baro ir pastversime už pinigines mašinos. Todėl už dyką gėrimų nebebus, bet už pinigus bus. Prohibišino Filoje dar nėra.

Pasivalgę vištienos ir išsimaukę (už savo pinigus) užsimojimas susiorganizuoti į uniją čia yra nepirmūnias. Bandė jie čia organizuotis pernai ir užpernai, bet tiklo neatsiekė, nes kompanija savo dirbtuvė unijos nenori.

Šiomis dienomis Margareta Šilinskaitė, našlės Šilinskienės duklė, baigė Geisinger Memorial Hospital School of Nursing Danville, Pa., kur ji per porą metų mokėsi ir gavo slaugės gauplą. Prieš porą metų Margareta baigė Kulpmont High School su specialiais pagyrimais, nes buvo viena iš gabesnių studentų.

—o—

Neseniai Stanis Aleksa pirkto gražią, pačiam vidurmiestyje prapertę. Prapertė randasi ant 8 ir Chestnut gatvių kampo. Tai yra pirmas Kulpmonte lietuvis, kuris įsigijo čia tokią didelę ir vertingą nuosavybę.

J. D. T.

ŽODYNAS

Angliškai - Lietuviškai ir
Lietuviškai - Angliškai

A. LALIO Žodynas

Nauja Laida

2 tomai. 1300 pusl.

KAINA 12 DOLERIŲ

SU APDARAIŠ \$14.00.

Pinigus siųskit su užsakymu:

DR. D. PILKA

546 E. Broadway

South Boston 27, Mass.

Laikas Užsisakyti Kalendorių

"Keleivio" Kalendorius 1949 metams jau spaudoje, todėl pranešam draugams, kad dabar jau galima jį užsisakyti. Užmokestį galima prisiųsti kartu su prenumerata, arba ir atskirai.

Mes busime draugams dėkingi, kurie nelauks "paskutinės dienos", bet prisiųs užsakymą dabar, nes tai palengvins mums darbą, ir mes galėsime greičiau išsiųsti Kalendorių tiems, kurie bus užsisakę jį anksčiau.

1949 metų Kalendorius daugeliu žvilgsnių bus įdomesnis, negu pirmiau buvo. Visų pirma, bus reformuota jo kalendorinė dalis, kur greta krikščioniškų vardu, bus paduoti ir tautiški lietuvių vardai.

Be to, 1949 metų Kalendoriuje bus platus straipsnis apie atominę energiją. Aprašymu ir iliustracijomis bus parodyta, kas yra atomas, kaip išrodo jo konstrukcija, kaip jis skaldomas, kaip įvyksta sprogi mas ir tt. Šitokios literatūros lietuvių kalboje iki šiol dar nebuvo.

Bus, žinoma, ir kitokių naudingų informacijų, politikos ir mokslo žinių.

Nors popiera pabrango trigubai, Kalendoriaus kainą pasilieka tokia pat, kaip buvo — 50 centų.

Prašome adresuoti taip:

"KELEIVIS"

636 Broadway,

South Boston, Mass.

WORCESTER, MASS.

CHESTNEY'S
CANTEEN

VIETA MALONI IR SILTA

Visokių Gėrimų, Alaus,
gardžiai pagamintų Valgių ir Užkandžių

Cia gaunama ir "Keleivio"
pavieniais numeriais

90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

—Na, o kaip tu, Maike, dabar sakysi: yra Dievas, ar ne?

—Kodėl tėvas tokį keistą klausimą keli?

—Čia, vaikel, klausimas labai geras. Jūs, bedieviai, stedi buntavojat svietą prieš kunigus ir sakot, kad nėra Dievo ir nėra jokių cudų. Sakot, kad mokslas viską padaro ir kad didesnės galybės už mokslą nėra visam svietė. O dabar matai, kas atsitiko? Dievas užleido zavieuką ir pasidarė didžiausias patapas. Gazietos rašo, kad vienam miestė buvo sugriauti visi būdinkai, sustoję trenai, nutruko tilyponai ir kitokie išradimai. Vienu žodžiu, Dievas pajudino pirštą, ir visos mokslinčių mandrybės nuėjo velniop. Šitas atsitikimas, Maike, durte duria jums į akis, kad jus atmerkumet ir pamatytumet pono Dievo galybę.

—Ar tėvas kalbi apie paskutinius uraganus ir potvinius Floridoj?

—Šiur, Maike.

—Jeigu taip, tai aš pasakysiu, kad tėvas pasirinko labai nevykusį pavyzdį Dievo buvimui įrodyti.

—Kodėl nevykusį?

—Nes tos audros visai neparodo, kad protingas Dievas pasaulį tvarkytų.

—Tai kas tuos potvinius užleido?

—Potviniai pasidarė iš didelių lietių, tėve.

—O iš kur imasi lietus?

—Lietus iš debesų.

—Maike, tu man tokių durnų pasakų neprovok. Juk ir aš žinau, kad lietus lyja iš debesų. Bet pasakyk tu man, kas debesius padarė?

—Debesiai, tėve, susidarė iš garų, o garai darosi iš vandens, kuomet jį saulė įkaitina.

—Ne, Maike, taip negali but.

—O kaip gali but?

—Potvinius užleidžia Dievas.

—Tėvas klysti. Potviniai liudija visai ką kita.

—O ką jie liudija?

—Jie liudija, tėve, kad tokio Dievo, kaip davatkos vaizduojasi, visai nėra.

—Ar tu pasiūtai, Maike?

—Tik nesikarščiuk, tėve, o bandyk protauti šaitai. Visų pirma, kas yra Dievas? Davatkos tiki, kad Dievas yra tas stebuklingas valdonas, kuris sukūrė ir tvarko visą pasaulį. Jų supratimu, jis yra labai išmintingas, pas jį viskas ap-

maštyta ir suplanuota iš kalno, ir klaidų jis nedaro.

—Jes, Maike, tas yra tikra teisybė.

—Bet uraganai ir potviniai parodo, tėve, kad tai nėra teisybė. Uraganas parodo, kad tokio išmintingo valdono gamtoje visai nėra. Joje nesimato jokios išminties, jokio plano. Ji tuo pačiu laiku ir kuria, ir naikina. Ir jeigu tėvas atsiduos akiai jos valiai, jeigu šauksiesi ir dangų pagalbos, tai žusi kaip musė.

—Ar tai tu nori pasakyti, kad ir rožancius nieko nemaciija?

—Ne, tėve, jeigu nori gyventi, tai ne rožanciu kalbėk, bet kovok, stenkis akla gamtos jėgą pažaboti ir pakinkyti ją prie kokios nors mėsinos, kad ji dirbtų naudingą darbą, o ne naikintų, kas yra žmogaus rankomis pastatyta.

—Nebli u z n y k, vaikel! Kaip tu gali Dievo galybę pėkinkyti? Juk ji tau ne asilas!

—O betgi mokslas jau nemaža jos pakinkė, tėve. Vėjas pažabotas pumpuoja farmeriams vandenį arba suka malūno ratus ir mala miltus. Vanduo paverstas garais varo traukinius ir laivus. Elektra da daugiausiai naudingų darbų atlieka. Ji pašalina nakties tamsą, nešioja oru žinias, apšildo ir apšviečia namus, verda valgyt, arba šildo maistą, kad nesugestų. Buvo laikai, kuomet tamsūs žmonės manydavo, kad elektra, tai Dievo galybė; bet mokslas pakinkė tą galybę prie mašinos. Ar tai yra bliuznymas, tėve?

—Maike, tu sugadinai man visą biznį. Aš buvau pasiklausęs kunigo pamokslą ir mislinau tave sukritikuot, o dabar tu mane ant juoko pastatei. Ale aš tau vistiek netikiu.

—Aš ir nenoriu, kad tėvas man tikėtų. Aš noriu, kad tėvas daugiau galvotum ir savo protu dalykus suprastum.

—Na, tai gud-bai, Maike. Aš užsirikysiu tų pėkė ir pagalvosiu.

Pavergęs Lietuvą priešais nesigaili nieko jai naikinti. Ar, Tu, lietuvi, pagailėsi aukos ir neparemsi ALT vykdomo Vajaus jai išlaisvinti?

Kaip Lietuvis 'Gynė' Stalingradą

Sis vaizdelis turi parodyti, kaip mažas žmogus karo metu, be jo noro, pakliūva į tą baisų malūną ir jeigu neišeina iš jo visai sulaužytas, tai bent tampa nudažytas "karo nusikaltėliu".

Pradžiai tam buvo padaryta aną gražią sekmadienio naktį 22 birželio 1941 m. kai Hitleris staiga su galvojo įskelbti ligi šiol su juo besibroliausius bolševikams "šventąjį kambarį" ir jo įsakymu "Wehrmachtas" (vokiečių armija) tuč tuojau pradėjo kelionę pirmyn, ugnimi ir lavonais nuklodami, visų pirma, Lietuvos laukus. Raudonoji Armija, kuri stovėjo ant sienos, bet nebuvo tam paruošta, kaip avinų banda pasileido į visas puses ir dėl to vokiečiai per 4 dienas užėmė kone visą Lietuvą.

Kauno universitete buvo iš anksčiau keletas vokiečių profesorių, tai vieną iš jų prof. Strauchą ir apspito studentai su klausimais: "Sakyk, mielas, ar gali tavo vokiečiai per 2 savaites pasiekti Maskvą, o per 2 mėnesius užbaigti visą karą", nes taip gyvėsi su pompa jų pasipūtę leitenantai.

"Niekados", atsakė žilas profesorius, nes prieš mus stovi tokie priešai kaip Anglija ir USA su jų aukso fondais, Rusija ir Kinija su žmonių rezervais. Niekas čia mums negali padėti nei mūsų draugai — Japonija su Italija.

Ant rytojaus, tačiau, tas senis atsispažė savo studentams, sako: "Užmirškite viską, kas vakar buvo pasakyta, nes tai buvo — nesuipratimas". Matyt, žmogelis namie gerai apsigalvojo, kad pertoli nuėjo su savo atvirumu, kas prie Hitlerio diktatūros, jam, kad ir užsienio vokiečiai, gali kaimuoti galva.

Gandas apie pasikalbėjimą, tačiau, plačiai pasklido po visą Lietuvą, nes studentai, išvažinėdami vasaros atostogų, išpasakojo, kad jų profesorius, nors ir pats budamas vokiečiai, bet netiki Hitlerio "šventųjų karų", nei pergalę...

Dėvėliau, kai vokiečių kareiviai nužygiavo iki Leningrado, bet po 6 mėn. apgulimo buvo atstumti atgal, kiekvienam kilo klausimas, kaip gali visą plačiąją Rusiją užimti ta kariuomenė, kuri negalėjo paimti ir vieno miesto?

Taigi visos trys mažos Pabaltės respublikos, kaip Lietuva, Latvija, Estija ir 1941 m. gale žinojo, kad vokiečiai jau turi pralošti savo "kryžiaus karą" prieš bolševikus. Tačiau buvo visur po keletą žmonių, kurie neva, padėjo vokiečiams ir kurie, kaip vienas iš žemių raduotų epizodų parodo, daugumoje, per nelaimę pateko į jų "tarnybą".

Vienas lietuvis studentas nuo Panevėžio, kurio pavardės nenoriu paminėti, kad nepakenkus jam, dabar liksiu už "uždangos" būrį paklaustas kelio ir kaip pasirodė truputį mokas voikiškai ir rusiškai, buvo toj paimtas "į pagalbą" ir, besistumiančio pirmyn to vokiečių dalinio, nutemptas net į Rusijos gilumą, neklaušiant, ar jis to nori, ar ne, nes pasirodė vokiečiams tada labai reikalingas žmogus, kaip vertėjas (perkalbėtojas). Jam duodavo valgyti iš kareivių virtuvės, o kai nuplyšo rubai, davė ir kareivių rubus, (nes kitokių ir nebuvo po ranka tuo laikui).

Po dviejų metų tokių "cigoniškų romanų" musu tautietis pakliūvo į garsų Stalingradą "katilą", iš kurio vos bėpavyko sveikam savo kailį ištraukti... Stalingradas (anksčiau Caricinas) buvo didelis, su puse milijono galvų rusų miestas prie Volgos upės, kur bolševikai 1918 m. sulaužė baltųjų rusų, o 1943 m. vokiečių nugaraukė. Vokiečiai gynėsi, kaip imanvdamai, nes Stalingradas buvo svarbiu punktu jų strategijoje siekiant užkariauti Rusiją, pasiaū, matydami, kad nebeturės jėgų, norėjo pasitraukti, bet trigubai didesni Raud. Armijos daliniai buvo apsupti lanku ir vis labiau, labiau suspaudžiami! Dar užėjo dideli šalčiai, kurie vokiečius visai parbloškė. Atkisti nuo savo užnugario jie galėjo tik aeroplanais išvežti savo žėistuosius ir gauti nedidelius maisto bei ginklų transportus. Kova buvo baisi, kraujo balius tęsėsi dieną ir naktį, visas miestas pavirto griuvėsių laužų, vokiečiai tapo suspausti vos į kelis namų blokus, be jokios išeities.

Aišku, kad tokio samyžio metu vokiečiai metė į ugnies lauką paskutines jėgas, net virtuvę ir muzikantus apginklavo, gavo ir musų Juozas su šautuvu darbo. (Paguldymas į sniego apkarus iš pasidarė vokiečiams nauju "kovos draugu") Bolševikai ypač juos vanoję savo liepsnosvalžiais, "katiliuom" ir "Stalino vargonais", t. v. tokiom ginklų rūšim, kurios dar vokiečiams nebūvo žinomos, o net ir vėliau nepasisekė nukopijuoti. Vokiečiams pasidarė aišku, kad atėjo jų paskutinė valanda, visi tiltai atgal sudeginti ir vien tik radio, iš gatvėje pastatytu garsiakalbiu skleidė iš tolimo, nepasiekiamo Berlyno karo muzikos maršus, gaidino beužsalandą krutinę.

Pagaliam nusileido kelios dešimt didžiųjų vokiečių aeroplanų, kad ištransportuoti bent dalį žmonių ir saugų užnugarį. Priešingai musų lietuviškam "tautos valdū", kuris pirmam vėjeliiu pustelėjus pabėgo kaip kiškis per "žalią sieną" ir tuo paliko savo laivą be kapitono "visiems vėjams", kaip sakoma, vokiečių vadai pasirodė kieti ir vyriški iki patigalo, pats Paulus ir jo 25 generoliai, kurie po kelių valandų jau pateko į bolševikų nagus — atsiskakė žiaūti ir pasilikio mirti prie "savo vyrų", o dalis mažesnių vadukų ir paprastų kareivių grūte įgriuo į tuos aeroplanus. Laimė nusišypsojo ir musų tautiečiai, nes viena 120 žmonių didumo mašina nusileido kain tik ties jo dalinui, bet ten įgriuo net virš 200 žmonių su visais ginklais. Mašina sunkiai atsiskakė nuo žemės ir ėmė slubuoti ore. Pilotas čia pareiškė, kad išgelbėjusius likusius, jis turis 60 vyrų išmesti žemyn su parašutais. "Keno dabar bus eikš?" kiekvieną šūrupas lyg šaltas drebulys nukratė nuo pakaušio, ligi kulnų... O lauke šaltis didelė — tvoros pėskā ir raudonarmiečių kaip alkany vilkų gaudios sukasi apacioje ratų, laukia aukų, raudoni artillerijos šūvių žiburiai sprakši aplink mašiną...

"O čia juk yra" vienas litaueris, tai reikia jį išmesti pirmuoju", kažkas pasiūlė ir visu vokiečių akys nukrypo link jo. Nelaimės metu spkvailėjaviems vokiečių proteliams, gal but, pasirodė, kad vieno užsieniečio išmetimas žemyn gali išgelbėti jų 200 žmonių.

Nusigandusiam musų tautiečiui pro kaktą ėmė skrieiti raudonos, žalios ugnelės, jis isikibo į sieną, ėmė rėkti, kaip žvėris ir, pagaliau, siaubo apimtas, visai nustojo sąmonės. Kai jis atsigaavo, per langą jis pamatė, kad oras pilnas baltų maišų — parašutų, apie 60 vokiečių buvo išmesti per duris lauk ir važiovo dabar žemyn į Stalino "rojų", aeroplanas atgavo lygsvarą ir po kelių valandų jau laimingai pasiekė Vėlykie Luky aerodromą, saugią už frontės vietą, kur jis kaipo sunkiai nusišaldęs buvo padidintas į vokiečių karo liuziną. Po to gavo dvi savaites atostogų į tėviškę, sveikatai pataisyti, iš kurių jis daugiau niekados ir nebegrižo, nes pasirupino pabėgti į mišką ir slapstėsi iki pat vokiečių okupacijos galio, apie 20 mėnesių laiko.

Jo namiškiams dideliais kyšiais pavyko vargais negalais atsipirkti nuo vokiečių žandarų, nors Hitlerio buvo įsakta — suimti bei sušaudyti gimines ir šeimos narius tokių žmonių, kurie pabėgdavo iš jo tarnybos, tuo žvėrišku būdu norėdamas ir toliau palaikyti savo "avėlių" paklusnumą. Mat, diktatūros juokų nemėgsta ir nebijo pažaisti su ugnimi, kur to reikia ir kur nereikia.

Minėto epizodo tikslas buvo parodyti, kaip kai kurie žmonės turėdavo nelaimę būti pakliūti į vokiečių "tarnybą" ir kad tik nelaimėje pažinti tikrąjį draugą ir atskirti jį nuo tokio, kuris norės savo kailį gelbėti tave kišdamas į duobę.

St. Jogaudas.

Tremtiniai Australijoje

Komunistai puola tremtinius ir čia, bet unijos juos gina

(Laiškas iš Australijos)

Tremtiniai, patys savo akimis matę "Stalino rojų" su visais jo mirtį nešančiais priedais, yra ne tik aiškūs komunisto priešai, bet ir gyvi Stalino nusikaltimų liudininkai. Todėl neuovestabu, kad sovietai visomis priemonėmis stengiasi juos sugrąžinti į Sibirą (nors sako: į Lietuvą) arba juos bent nutildyti. Didėjant tremtinių skaičiumi Australijoje, komunistams darosi nepatogu. Jie visur gausiai kalba apie tikrąjį komunizmo veidą ir žmonės nebetingai Maskvos propagandai ir melams. Todėl Maskva, per savo penktąją koloną — komunistus, ir Australijoje stengiasi tremtiniams visai kenkti.

Kai anglų kasyklose pradėjo dirbti pabaltiečiai ir lenkai tremtiniai, komunistinė Angliakasių Federacija užprotestavo. Bet pabaltiečių ginti stoji demokratinių darbo unijų ir net Darbo Partijos vadai.

Didžiausios ir stipriausios Australijos darbo unijos A. W. U. (Australian Workers' Union) generalinis sekretorius Mr. T. Dougherty pareiškė:

"Mano unija apima didžiausią pramonės dalį, kurioje dirba pabaltiečiai. Aš randu, kad jie yra šaunūs unijonistai ir puikūs žmonės."

"Pabaltiečiai turėjo tragiškų patyrimų sąryš su nacizmu ir komunizmu. Jie yra priešingi kiekvienai svetimai doktrinai, kas ir paaiškina komunistų vado-

HOLLYWOODAS PERSIKELĖ VOKIETIJON

Čia matome Hollywoodo filmininkus, persikėlusius veikti Vokietijoje. Nuotrauka padaryta Frankfurte. Iš kairės, francūzų karininko uniformoj, matosi Hollywoodo aktorius Cary Grant.

MARGUMYNAI

Kodėl Telefonų Dratas Susisuka?

Kas turi namuose telefoną, tas žino, kad telefono vėla "mėgsta" susisukti. Ji kartais taip susiraito ir susisukinėja, kad reikia gerai pavargti, kol ją atnarpioji. Kodėl taip atsitinka?

Atsakymas yra labai paprastas. Kalta ne telefono vėla (dratas), bet patys kalbėtojai. Paprastai žmonės telefoną pakelia dešiniąja ranka, o paskui besukdami numerius ar bekalbėdami, telefono trubelę paima į kairią ranką ir kairią ranką ją padeda ant šakutės. Jei dažnai telefona vartoti ir visą laiką pakelti su dešine ranka, o padėti su kairia, tai telefono dratas ir susisuka, kol susimetą į mazgus. Čia tai ir visa paslaptis, kodėl telefono vėla susiraito ir susinarpioja.

Į Jūrų Gelmės

Belgų profesorius A. Piccard keliauja į Afrikos pakraščius leistis į jūrų gilumas. Profesorius Piccard nori būti pirmas žmogus, kurs nusileis kelias mylias į jūrų gilumas ir ten stebės gelmių gyvius ir augalus.

A. Piccard leisis į jūrų gelmes su balionu, kurį jis vadina "Bathyscape". Tai yra didelis plieno balionas, kurio sienos yra penkių colių storumo, kad galėtų atlaikyti labai didelį vandens spaudimą. Balionas turi prikergtą 3,000 svarų balastą (svorį), kurs jį trauks žemyn į jūros dugną, o kada baliono vairuotojas norės iškilti, jis galės atkabinti dalį ar visą balastą ir balionas kils į viršų.

Balione yra dvi durikės, pro kurias šviečia skaitai ir žvejojantys žveja. Ta švieša leis fotografuoti ir stebėti, kas darosi jūrų gilumose.

Piccardo jūrų gelmių balionas nebus pririštas prie

vaujamų unijų nedraugiškumą jiems".

Siuo klausimu pasisakė ir Australijos Darbo Partija, organizacinio sekretoriaus Mr. D. Lovegrove lupomis. Jo žodžiai:

"Pabaltiečių išstumimas iš anglų kasyklų tėra kulminacinis punktus komunistų pastangose išstumti juos iš visos Australijos pramonės."

"Ši kampanija yra diriguojama iš Maskvos prieš visus pabėgėlius nuo nacizmo, kurie tuo pačiu tapo ir pabėgėliais nuo rusų diktatūros rytų Europoje".

Pačių tremtinių šitas komunistų žygis visiškai nestebina. Bet jie džiaugiasi, kad Australijos darbininkijos nariai juos taip įvertina ir gina.

R. Marius.

laivo. Jis plaukios jūros gėlmėse laisvai, o kad balionas judėtų, prie jo yra pritaisyti du propeleriai, kurie, sukdami, varys balioną pirmyn ar atgal.

Kur Azijos Sienos?

Tarp Europos ir Azijos nėra aiškios sienos. Paprastai sakoma, kad Uralo kalnai skiria Europą nuo Azijos, o Pietuose rubežius eina prie Kaukazo. Pats Kaukazas jau yra Azijoje.

Bet šias dienas Winston Churchill nutiesė naujus Azijos rubežius. Jis, kalbėdamas Londone, sakė, kad dabartinis laikas: "Azijos sienos yra prie Labos (Elbos) upės".

Išėity, kad Azija atslinko į Europos vidurį, nes Labos upė teka iš Čechoslovakijos per Vokietiją ir prie jos žiočių yra toks gerai žinomas miestas, kaip Hamburgas.

Be abejonės, W. Churchill žino geografią. Jis tik norėjo pasakyti, kad Azijos politinės sienos atskleidė prie Labos upės. Jos atsikėlė su rusų armija, kuri atsitikė padėjo ir pats W. Churchill savo nuolaidomis Rusijai silpnųjų Europos tautų sąskaiton.

Banginių Hara-Kiri

Iš Crescent Beach, Floridoj, praneša, kad ten spalio 7 d. laike audros išvandenyno į pakraštį išplaukė 44 banginiai, nuo 7 iki 14 pėdų ilgumo ir lyg tyčia pasidarė sau galą sausumoje. Sakot, tai jau ne pirmas kartas, kada banginiai Floridos pakraščiuose daro sau "hara-kiri" arba saužudystę. Buvo bandymų banginius išvilkti į jūrą, bet jie ir vėl plaukė į pakraštį, kur ir žuvo ant smėlio.

ANSONIA, CONN.

Vakarienė, Prakalbos ir Šokiai!

Vietinis BALF 78 skyrius spalio 17 d. rengia vakarienę šalpos vajaus reikalam.

Ansonijos lietuviai niekad neatšilikio nuo Lietuvos reikalų parėmimo. Prie vakarienės bus prakalbos. Kalbėti yra kviečiamas buvęs generolas Jonas Černius.

Vėliau bus šokiai. Rengimo komitetas nuosirdžiai kviečia visus lietuvius, kaip vietinius taip ir iš apilinkės, dalyvauti šiame rengime.

Atsilankydami prisidėsim prie mūsų vargstančių tautiečių parėmimo. Vakarienė įvyksta spalio 17 d. 6 val. vakare lietuvių bažnytinėje svetainėje.

Nuosirdžiai visus kviečia Komitetas.

Iš Vargo Mokyklos

Skaitytojams nemažai teko girdėti apie lietuvių DP gyvenimą Vokietijoje, teko girdėti apie mūsų turimą mokyklą, meno kolektyvus, įvairias sąjungas ir organizacijas.

Apie vieną iš jų — Schw. Gmuend Lietuvių Aukštesniąją Technikos Mokyklą, aš — buvęs Kauno ir šios A. Technikos Mokyklos klausytojas norėčiau papasakoti, kad skaitytojas susidarytų vaizdą apie mūsų darbo sąlygas joje.

Lietuvoje, vokiečių okupacijos metu paskelbtą priverstinę mobilizaciją priverstė labai didelę moksleivijos dalį atsikrauti mokslo ir slapstytis kaimuose ar miškuose. Atvykus Vokietijon ir dirbant nacių fabrikuose, „jaunimo atžvilgiu padėtis paliko ta pati — vėl neproduktingai leidžiamas laikas, be jokios galimybės pasiruosti atečiai, ar įsigyti profesiją.

Padėtis pasikeitė, kai patekome į DP stovyklas. Čia, kaip ir mažose valstybėse, apart įvairių „valdžios“ organų kūrėsi ir mokyklos, sumanių ir pasiūlytųjų žmonių steigiamos. Tai ir yra didžiausias tremties turas, kuomet jaunimui duodama galimybė, vėl kaip Lietuvoje, savose mokyklose, sava kalba siekti mokslo.

Jeigu gimnazijai įsteigti reikia mokytojų, patalpų ir rašomosios medžiagos, tai Aukšt. Technikos Mokyklai įkurti jos steigėjai padėjo daugiau darbo ir pasiūlymų, nes čia reikalavimai buvo daug didesni. Lektorius reikėjo suburti vienon vieton, aprūpinti tinkama literatūra, sudaryti mokslo planus, parupinti praktikos galimybes, išsiru-pinti iš UNNRA-os patalpas, persikėlimo leidimus mokiniams ir kitur gyvenusiems lektoriams.

Nugalėjus daugelį kliūčių, 1946 m. liepos 1 d. buvo įsteigta Lietuvių Aukštesnioji Technikos Mokykla su elektros ir mechanikos skyriais Nuertingene ir statybos skyriu Kircheime. Šia mokyklą įkuriant ir ją vedant didžiausią iniciatyvą parodė ir pasiūlymų padėjo jos direktorius Dr. inž. M. Baublys.

Šia mokyklą paskatino atidaryti buvusios Lietuvos atstatymo ir emigracijos reikalas. Visi žinome, kad tarpe įvairių profesijų žmonių, kurie buvo išvežti į Sibirą, ar žuvo karo metu, nemažas skaičius buvo ir inžinierių bei technikų. Be to, realiai galvojančių, tenka pasakyti, kad išsilaisvinus Lietuvai, nemaža dalis mūsų politinių emigrantų liks už-

sienyje. Taigi papildymas technikos darbuotojų eilių busimoms Lietuvos atstatymui atrodo buvo pagrindinis uždavinys.

Emigracijos atveju, baigusieji šią mokyklą iš karto arba vėliau gauna darbą pagal savo specialybę, su apmokymo darbininko atlyginimu. Įgyjama užsienyje praktika ir visos žinios labai pravers atstatomajam darbui.

Pradėjus veikti mokyklai visuose 3-juose skyriuose buvo apie 70 žmonių. Amžius svyravo daugiausia tarp 19 ir 25 metų, bet buvo ir iki 45 metų. Daugiausia tai buvo jaunimas neturintis jokios praktiškos profesijos. Daugumas išsilaisvinimas siekė gimnaziją.

Darbo nuotaka per visą mokyklos laiką, iki 1948 m. balandžio 29 d. išsilaukė labai pakili. Suprantama, kad jaunimas, kuris praradęs tiek kurybingo darbo metų, gavęs galimybę vėl dirbti, metėsi į darbą su visa energija ir pasiryžimu. Nemaža dalis, neatlaikę sunkių darbo sąlygų pasitraukė ir mokyklą baigė 45 dipl. technikai-inžinieriai.

Mokyklos gyvenimas, ypač darbo sąlygų atžvilgiu galima skirti į: iki ir po perkėlimo stovyklų į Schw. Gmuendą 1947 m. birželio 14 d., kur sąlygos pablogėjo.

Nuertingene — Kircheime buvome apgyvendinti 2-4 mokinių kambaryje. Darbas tokiose sąlygose buvo įmanomas. Nežiūrint, kad mokykloje išklausydavome po 9 paskaitas kasdien, namuose tekdavo dar dirbti po 4-8 valandas. Stovyklas nukėlus į Schw. Gmuendą darbas pasunkėjo, nes buvome sukelti į kambarius kareivinėse po 7-11 žmonių kiekvienam. Kai tekdavo susėsti vienu metu prie stalo dirbti, nebūdavo vietos.

Aišku, kad darbas tokiu smarkiu tempu pareikalavo iš mūsų nemažą ištermę ir pasiryžimo. Per mažą miegą ir labai prastą maistą smarkiai susilpino sveikatą. Negaunantieji jokios pašalinės paramos tenkino si tuos ką gaudavo — kaip „Dievo paukštelis“. Per visą mokslo laiką — 22 mėnesius tegavome 6 mėn. dirbančiųjų davinį, kuris buvo truputį geresnis negu paprastas. Po to IRO mažiausia dirbančiųjų skaičių, vietiniam komitetui talpinant sumažino pusiau maisto priedus, po ko aišku, padėtis dar pablogėjo.

Kaip minėjau, darbas mokykloje truko po 9 paskaitas kasdien. Teoretinių žinių pagilimui turėdavo politinių emigrantų liks už-

buose, elektros stotyje, metalo apdirbimo fabrike, laboratorijoje, auto remonto dirbtuvėse. Visos praktikos, o taip pat ir mokyklos darbas susirūso su išlaidomis. Ir čia Amerikos Lietuvių aukos paremdavo mūsų darbą iš BALF'o kasos per Lietuvos Raudonąjį Kryžį.

Mokiniai, kaip mokyklos įkūrėjams, taip ir Amerikos lietuviams liks dėkingi už jaunimo lavinimą, tuo darant didelį įnašą mūsų išsilaisvinimo kovoje. Nežinome kiek ilgai ta kova užtruks, ji reikalauja ne tik diplomatų ir politikų, bet ir tų, kurie būtų kiekvienu metu pasiruošę konkrečių darbų vykdyti Lietuvos atstatymą.

Nežiūrint įtempto darbo, kuris rijo beveik visą mūsų laiką, didelė mūsų dalis įsijungė ir į visuomeninę veiklą. Paminėtini skautai-vyčiai ir socialdemokratinis jaunimas.

Skautų - vyčių skiltis veikė stovyklos ribose, tačiau joje daugumą sudarė mūsų mokyklos mokiniai. Tai buvo vienas darbščiausių ir drausmingiausių vienetų apylinkės skautų šeimoje. Tik dabar, jaunimui emigruojant, veikimas susilpnėjo. Tas jaučiasi visose gyvenimo srityse, kai pats energingiausias elementas išsiskysta.

Socialdemokratinio jaunimo skyrius įsteigė 1947 m. vasarą. Skyrius sutraukė iš savo gretas trečdali visų mokinių. Buvo daromi susirinkimai, diskutuojami įvairūs socializmo klausimai, dalyvaujame LSDJ suvažiavimuose ir lankomasi vietinio LSDP skyriaus susirinkimuose.

Zinant Lietuvos ir Schw. Gmuend'o stovyklos valdantiųjų nuotakas pažangų atžvilgiu, buvo aišku, kad teks pakelti nemažą trūkumą. Kaip ir buvo tikėtasi, jie atėjo netrukus, prieš LSDJ vietinę grupę ir prieš mokinius, bei mokyklos vadovybę. Ryškiausias trūkumas prieš mokinius buvo dirbančiųjų davinio nubroikimas, kurį įvykdė Komitetas neteisėtai peržengęs savo kompetenciją. Mokinių atstovai, su visų mokinių pritarimu, vedė kovą ir laimėjo pusę ankstesnių normų.

Šitie ponai, prisidengę „apaštalavimo“ skraiste dedasi esą demokratams, tačiau kitaip galvojančių žmonių stengiasi praryti, vartodami tokius metodus, kurie tik už „geležinės uždangos“ tevertojami. Jie dedasi esą krikščionims, o gaila, kad Kristus prikalta prie kryžiaus, jei jis galėtų nultipti, išvytų juos iš bažnyčios, kaip tuos pirklius, nes jie vietoj mylėję savo artimą kaip pats save, ji ant lauko sudegintų, jei galėtų, o noru tai įsitikiname.

Idomu ar tie ponai nuvykę į Ameriką taip pat naudoja tuos pačius metodus politinėje arenoje, kaip ir Schw. Gmuend.

Mokyklą baigėme — darbas nebuvo veltui padėtas. Užbaigiant, mokinių baigiamą projektą parodoje matėsi daug darbų, kurie pirmoje eilėje praverstų Lietuvos atstatymui. Pavagėžiui: gyvenami namai, auto garažai, mokyklos, metalo apdirbimo mašinų ir jų dalys, elektros mašinų dalys, hidroelektrinė ir tt. Viskas pritaikyta ir paskaičiuota Lietuvos sąlygomis.

Aukštesnioji Technikos Mokykla liko praeity, tačiau ji kaip perlas žibės mūsų tremties vainike ir primins pasiryžėjams, kad kurtų ir dirbtų, kaip tie pilkojo gyvenimo didvyriai, kurie tą perlą įsėgė.

T. E. Duchauskas

T. E. DEWEY GIEDA SU MORMONAIŠ

Salt Lake City, Utah valstijoje, yra mormonų sektos centras. Kada ten lankėsi gubernatorių T. E. Dewey su rinkimine propaganda, jis mormonų bažnyčioje, kartu su mormonų bažnyčios viršininku G. A. Smith, traukia šventuosius himnus.

Maike, Patark Ką Daryt!

Esu labai susirupinęs. Tu, Maike, esi sumanus vyras, todėl gal duosi man „rodą“. O kad tu galėtum geriau patarti, aš tau visą smulkiau „išsivaišysiu“. Matai, esu iš tos kartos, kurią garmys atnešdavo ir pamedavo. Taigi, ir mane jis atnešė ir pametė žemaičio trobos kampe. Toks naujos gyvybės atsiradimas tada buvo paskutinis „mokslo žodis“, visiems aiškus ir suprantamas, todėl nebuvo abejonių ir dėl mano teisės to atsiradimo.

Kartą atsiradus šioj žemės pakalnėj reikia joje ir vargti, augti. Taigi ir aš, kaip čia pat bėganciam, upelyje meskeriodamas, vėriau žaudamas ir gyvenimą stebėdamas. Ateidavo mielas pavasarelis, sužaliuodavo pievos ir lukštai pagelto- nuodavo, mūsų paupį išsitiesdavo linijinių ritinių juostos baltinimui. Prieš pietus mamytė liepdavo man nubėgti ir juos pamirkyti šaltame upelio vandeny ir skubiai grįžti „gegužinių“, kurias, prieš eidama pietų valgyti, visa šeima sukalbėdavo. Sulaukdavome Visų Šventųjų ar gavėnios su ilgų savičių pasnikų — dažų subatvakariams ar sekmadieniais visi susėdė prie stalo droždavome „Kalmus“ ir kitas giesmes. Kas vasarą, aišku, nepraleisdavome garsiųjų žemaičių Kalvarijos atlaidų, skubėdavome į „Kalmus“, gulėdavome kryžiumi, ypač kuris pirmą kartą atvyko, ir tt.

Visa tai dariau mamytės liepiamas, jų prasmės giliai neįsūdama. O ir mamytė, atrodė, daug dėl to nesirūpino. Taip buvo iš seno daroma, taip daro kiti, taip turime ir mes daryti.

Bet mano makaulė buvo keista. Aš augau ir stebėjau, kas aplinkui dedasi ir galvoj pradėjo kilti nauji ir nauji klausimai, kodėl šita ar kita taip daroma, kodėl viena sakoma, o kita daroma ir tt. Visoms toms abejonoms įveikti jau nebe- galėjo padėti nei mamytės „išmokyti“ „prisakymai“, nei „daraktorkos“ pamokymai, nei papaliau kapeliono aiškinimai.

Man vis labiau aiškėjo, kad daug kas aplinkui daroma tik dėl to, kad taip įprasta, kad taip visi daro, todėl ir pasnikaujama, ir į bažnyčią ir išpažinties einama ir tt. kad visa tai daroma iš papratimo, mechanis-

kai, be iš vidaus kilančio reikalo.

Atsimenu, vieną pasikalbėjimą su savo seneliu, kuris manį sukėlė „maišta“. „Tu, — Poviliuk, — nežinai, ką daro kunigas, bet klausyk, ką jis sako. Man vis viena, jei jis ir mergą skraite laiko (taip ir pasakė, o buvo a. a. senelis dievobaimingas, kaip ir kiti. Zem.). bet kai jis kalba iš ambono, aš jam tikiu“.

Tie mielo, gero senelio pamokymai giliai įsmigo mano galvon ir nedavė ramybės. Aš negalėjau suprasti, kad žodžiai gali skirtis nuo darbų, man aiškėjo, kad niekai yra mechaniški, nors iš paviršiaus ir labai „šventabliviški“ darbai, jei juose neatspindi vidujinis išgyvenimas. Taip aš stebėdamas ir mastydamas prieš jau išvados, kad pagrindinė žmogaus elgsenos taisyklė — mylėk artimą kaip pats save, nedaryk niekam to, ko pats sau nenori — ir kad tuos pradų grįsdamas savo veiksmus žmogus nereikalauja jokių tarpininkų, kurie jam padėtų susisiekti su dangaus galybėmis. Pražiū, bet ana pagrindinė gyvenimo taisyklė nesuabejojau, savo gyvenimo veiksmus su ja derinau ir, kaip daug kas sako, esu bedievis, bet, girdi, geras žmogus.

Dabar, Maike, tu suprasi, kad aš ir į bažnyčią neįėjau reikalo eiti tik dėl to, kad kiti eina, kad kiti galėtų pamatyti mane ten einant; kad aš ir prie spaviednyčios neklupau pabazninais rankas sudėjęs, lyg laukdamas, kad kiti pamatytų ir pasakytų: „Žiūrėk, koks šventas žmogus“. Žodžiu, aš heatlieku daug tokių dalykų, be kurių, kaip kai kurių, yra teigiama, negali gyventi nė vienas padorus katalikas.

Tu suprasi, kad aš nesu nei vyrų apaštalavimo nei kurioj kitoj panašioj draugijoj, kurioj buvimas yra atlyginamas daugybe atlaidų. Tai aš jau žinojau daugelį metų prieš dešimtį metų perskaitęs Nepr. Lietuvių leistame kunigams „Vadovo“ žurnale bažnytinės vyriausybės potvarkį, kuriame buvo suminėta, kiek dienų atlaidų gauna tas, kuris priklauso katalikiškos organizacijos, kuris lanko jų susirinkimus, nešioja jų organizacijų ženklus ir tt. Bet jau tada tos „moderniškos“ dušios išga-

nymo priemonės manęs nesugundė, priešingai, jos vėl sukėlė abejonių dėl jų vertingumo, jei jau reik imtis tokių priemonių jų autoritetui palaikyti.

O dabar prie reikalo. Jis trumpas ir aiškus. Noriu ir aš, kaip ir daugelis kitų, pakliuti pas tave, Maike, tai yra į Ameriką. Visi susirupinę šipkortėmis. Tuo pačiu sergu ir aš, bet kaip ją gauti? Kaip žinai, esu tikras žemaitis-lietuvis, dėl to ir kiti neabejoja. Taigi, reikėtų kreiptis į lietuvišką organizaciją, kuri tuo rūpinasi. Tokia juk bus jusiškis BALF-as. Jame jus juk visi esate susidėję ir pažadėję visus tikrus lietuvių vienodai remti. Tai labai puiku iš jūsų pusės! Bet... Vokietijoje leidžiamų „Žiburių“ nr. 45 aš skaičiau BALF-o įstaigos Europoj pranešimą emigracijos reikalui, kuriame pasakyta, kad BALF „glaudžiai bendradarbiauja su NCWC (pasaulinė katalikiškos šalpos organizacija)“, kad „tuo tarpu neturi teisės išdavinėti savo vardu buto ir darbo garantijas“, kad tokias garantijas teks „parupinti per NCWC ir kitas šalpos organizacijas, su kuriomis BALF-as bendradarbiauja“. Kadangi pranešime suminėta tik viena NCWC, o kukliai nutylėtos kitos organizacijos, tai taip ir palieka neaišku, su kuo dar BALF-as glaudžiai bendradarbiauja.

Jei jo glaudūs ryšiai tėra tik su NCWC, tai mano popieriai švach, nes kam NCWC duos garantijas aiškiai sužinojau iš Kaselio stovykloj leidžiamo katalikiško biuletenio, kuriame štai kaip pasakyta: „...kas laikosi „neutraliai“, kas iki šiol neklausė bažnyčios balsų, nėjo velykinės išpažinties, neklausė šventadieniais šv. mišių, tas neturėtų kreiptis į klebonus prašydamį jų rekomendacijos“ ir, sako, tokia rekomendacija jiems nebus duodama. Tai rašo ne koks Pilypas iš Kanapių, bet mano geras pažįstamas, kuris puikiai žino „generalinę liniją“ ir jos vadovų duotus nurodymus. O kad be klebono rekomendacijos iš NCWC garantijos negausi, tai apie tai aš buvau tau seniau rašęs.

O kad to BALF-o būtų glaudūs ryšiai dar ir su kitomis organizacijomis — man kyla ir dėl to abejonių, kad čia Europoj visi jos įgaliotiniai yra „aiškus“ vienos grupės vyrai. Emigracija, sako, patikėta p. Rovaltei. Tai, sako, labai kulturinga moteriškė, bet mane ima baimė, kad vietos „nematomos jėgos“ nepaimtų ir jos į savo tinklą įnenumtų jos nuo plataus vieškelio, kurį ji pasirinko, į klebonijon vedantį takelį.

Tu, Maike, savo šviesiu protu duok man patarimą, kas daryti, o jau aš tavo patarimus perduosiu ir kitiems, kurie yra tokioj pat bėdoj, kaip aš.

Tavo draugas

Zemaitis.

1948. 9. 21.

Nuoširdus Darbininkas

(Plaukštelis žinių apie Joną Sekį veiks)

Prieš mane guli keli laišukai. Pradžioje: „Mielas Nepažįstamas“. Nuostabu, kada nepažįstamas žmogus atidaro savo gerą širdį. Nenuostabu būtų, jei tai skirtų vienam: giminei, draugui, ar geram pažįstamam, bet ne: daug, daug kam, nuo kurių su panieka nusigręžė pasalis, kuriems, kaip koks prakeikimas, prikerpta D. P. vardas.

Malonu kalbėti apie žmogų savo tautietį, kuris jau ilgus metus gyvendamas svetimųjų tarpe ne tik kad nepamiršo širdies, lietuviškos geros tėvies, žmoniškumo, bet ir to, kas žmogui brangiausia: kiekvieną laikytį broliu, džiaugtis jo džiaugsmu, liudėti jo nepasisekimais.

Ne daug aš apie tą žmogų žinau, bet ką žinau yra per daug, kad jo negerbiau ir nestatytiau pavyzdžiu kitiems.

Nėra jis milijonierius, turto, o tik kruvinu prakaitu pelnęsis duoną. Ir kokią didelę dalį savo uždario skiria nepažįstamiems lietuviams dabartiniu metu nesantiems sunkią tremtinio naštą!

1907 metais apleidžia jis savo skurdžią tėvų pastogę Mauruciuose, iškeldamas į USA.

1924 metais tėvynės ilgesio stumiamas aplanko Lietuvą ir apie su virsmu du mėnesius joje vieši. Paskiau vėl grįžta į USA ir čia įstraukia darban.

Kada raudonasis slibinas nusibūna mūsų šalį, tuksantčiai tremtiniai atsuduria šaltį, alkyje klajoti po nesvetingąją Vokietiją. Jonas Sekys susiranda ne vieną iš jų ir šelpia ne tu, kas jam pačiam nereikalinga, bet tuo, kas šelpiamajam naudinga.

Jo šelpiamųjų šeima gana gausi: Kardičiai, Ancevyčiai, Pronskai, Pakštai, Bagdonai, Ilmoniai ir daugelis kitų vis nepažįstamų, bet jo mylimų lietuvių.

Kalbant apie Joną Sekį negalima nepamiršti ir jo gyvenimo draugės žmonos. Ji tiek pat yra nuoširdi, suprantanti tremtinių vargus ir juos užjaučianti.

Vienam kitam stengiasi padėti nuvykti Canadon ar į USA.

Mes tremtiniai, dėkodami jiems už gerą širdį, linkime sėkmės gyvenime ir norime kad visi užjurių broliai pasektų šių taurių lietuvių kilnių pavyzdžių.

K. Bagdonas.

Angliškai - Lietuviškai Žodynas

Dručiai apdarytas juodais apdara su aukso raidėmis, 400 puslapiai turinio nuo A iki Z, parankaus 4" x 5 1/2" formato, kaina \$3.00.

Žodynas išleistas Europoje, jo autorius yra A. Herblitas. Galima gauti „Keleivio“ knygyne.

KELEIVIS

636 Broadway,

So. Boston 27, Mass.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Didžiausia ir Turtingiausia Lietuvių Organizacija Pasaulyje

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$25,000,000.00.

Savo nariams ligoje pašalpų ir pomirtinių apdraudų yra išmokėjęs arti \$5,000,000.00.

Susivienijimo kuopos randasi visuose didesniuose miestuose Amerikoje ir Kanadoje.

Kiekvienas lietuvis gali apsidrausti nuo \$100.00 iki \$5,000.00.

Ligoje pašalpa savaitėje \$9.00 ir \$12.00.

Dabar vedamas Susivienijimo 60 metų Jubiliejinis Vajus. Įstojimo nereikia mokėti. Doktorui už egzaminavimą apmoka Susivienijimas.

Tapk Susivienijimo nariu ir prirašyk savo šeimos narius. Kreipkis pas vietinę kuopą arba į Centrą adresuodamas:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

MOTERŲ SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENĖ

Sunkus Moteris Gyvenimas Anglijoje

Anglija šiandien valdo Darbo Partija, kuri savo ruožtu valdo socialistai. Todėl "Keleivio" skaitytojai, ypač moterims, galbūt žingsniu išgirsti, kaip šiandien Anglijoje gyvena darbo žmogaus šeima ir kokia padėtis moteris, kuriai labai vaikus auginti ir rūpintis, kad visi būtų palage.

Turiu pasakyti, kad moteris gyvenimas Anglijoje šiandien nepavydėtinas. Ir reikią pasakyti, kad bendrai visų gyvenimas čia ne rožėmis klotas. Visų pirma, čia labai stanga butų. Per karą vokiečių bombos 4,000,000 namų sugriovė arba labai apgriovė. Be to, Anglija neteko 2,000,000 namų, kurie normalėmis sąlygomis būtų buvę pastatyti 1939-45 metų laikotarpyje, bet dėl karo nebuvo pastatyti. Išlikę sveiki namai išrodo labai apieisti, labai išalkę daži.

Bet ne socialistų valdžia čia kalta. Kai ji paėmė šalies vairą į savo rankas, ji jau rodo tokią padėtį. Tai yra karo pasekmė. Socialistų vyriausybė daro viską, ką tik ji gali, kad darbo žmonių būklę palengvintų. Pavyzdžiui, ji įvedė butų nuomos kontrolę. Namų savininkai negali butų nuomos kelti, ir negali išmesti gyventojų, kad išleisti kitą, kuris siūlo didesnę nuomą.

Bet pavieniam žmogui yra daug sunkiau, nes "furnišuotiems" kambariams nuoma nėra nustatyta. Todėl šeimyna išnomuoja butą už valdžios nustatytą nuomą, pati užima sau vieną ar du kambarius, o kitus išleidžia "viengungiams", dažnai ir nedidelėms šeimynoms, kaip "furnišuotus" kambarius (kambarius su baldais). Už tokius kambarius ima labai didelės nuomos.

Reikia tačiau pasakyti, kad valdžia stengiasi butų stoką pašalinti. Nors statybinės medžiagos labai stinga, namų statyba daro didelę progresą. Iki šių metų gegužės pastatyta 300,000 pastatų namų ir 150,000 laikinų. Be to, daugiau kaip 1,000,000 suardytų namų sutaisyta.

Sunkiausias Anglijos moteriškai klausimas šiandien

yra maistas. Valgomųjų daiktų stinga ir jie labai brangūs. Darbininko uždarbis Anglijoje šiandien yra dvigubai aukštesnis, negu buvo 1938 metais, bet maistas irgi dvigubai brangesnis. Be to, mokesčiai labai pakilo. Valdžia nenori infliacijos, todėl ji daro ką tik gali kad žmonės neturėtų daug pinigų nereikalingiems daiktams pirkti.

Darbo žmogaus stalas Anglijoje šiandien išrodo taip:

Pusryčiams: košė iš kruopų, truputis tūgienes, duona ir arbata.

Pietų fabriko darbininkas paprastai pavalgo vadinamoj kantinoj (canteen) už apie 20 centų. Tose kantineose duodama žuvis, o kažkada "meat-pie", bet toji "meat" (mėsos) buna tik apie penktadalį mėsos, o kitą sudaro bulvės, kopūstai, kruopos ir tam panašūs daiktai.

Apie vakarienę tenka rūpintis namų šeiminiui. Ji eina iš krautuvės į krautuvę ir žiurinėja, ką ji galėtų nupirkti. Maistas racijoj nuotais, todėl galima nupirkti tik tiek, kiek turi kortelių arba kuponų. Tokie daiktai, kaip jagnos, plaučiai, blėkai, nėra racijonuoti, bet užtai sunku jų gauti. Todėl daugiausia perkama žuvis.

Jeigu kurioj krautuvėj buna geresnis maistas, tai jau prie jos sustoja ilga moterų eilė. Kartais tenka išstovėti eilėj valandą ir dvi, kol gauni ką nors nusipirkti.

Baisus karas, miestų bombardavimas, maisto ir patalpų stoka, labai sunkiai paveikė Anglijos moteris dvias. Kad nuraminti savo nervus, ji pradėjo rudyti tabaką. Taip, Anglijos moteris šiandien nepaprastai daug ruko. Jaunos ir senos — ruko visos.

Bet vienas dalykas Anglijoje yra geras, tai žodžio, susirinkimų ir asmens laisvė — plati demokratija. Londone yra pagarsėjęs Hyde Park, kur buna daromi visokie mitingai ir sakomos prakalbos. Tenai gali kalbėti kas tik nori ir ką tik nori. Tenai gali atsistoti ir rekti: "Šalin dabartinę valdžią", arba "Į peklą tą ka-

PASIGAVO MILIONIERIŲ

Cia matom Pennsylvanijos angliakasio dukterį, Stefanę Sajaitę, kuri šiomis dienomis ištekojo už plačiai žinomo turtuolio, F. Hitchcock'o. Jiedu čia parodėti einant iš Rio de Janeiro hotelio į maudynes.

SUSITIKIMAS PO 18 METŲ

Prieš 18 metų C. Norman Stevens laikė savo dveju dienių dukrelę ant rankų, o po to jis išsikėlė su savo žmona ir tik dabar, Los Angeles mieste, jis vėl susitiko savo dukterį, bet jau suaugusią paną, kurią ne taip jau lengva ir ant rankų laikyti.

ralių!" ir niekas jums nieko nesakys. Žmonės mandagus, pasiklausys ir nueis. Policija nesikiša. Žodžio laisvė!

Na, o ar galit įsivaizduoti, kas atsitiktų tam kalbėtoji, kuris Maskvoje sušuktų: "Į peklą tą Stalinių!"

Taigi prie socialistinės valdžios žmonėms nors tiek geriau, kad jie turi plačią laisvę. Londono Lietuvaite.

KAI EINU PRO TAVO NAMĄ.

(Pagal H. Heinę.)
Kai pro tavo aš namą
Is ryto einu gatvę,
Kaip tad man linksma,
mergele,
Jei lange matau aš tave.

Tu juodom savo akim
I mane žiuri skersai:
"Kas esi tu? Ko reikia tau?
Ko čia į mane žiopsai?"

Tautos esu aš veikėjas,
Dėl žmonių dirbu garbės.
Garsiai skamb' vardai didvyrių.
Tarp jų ir mano skambės.

O ko man reikia, mergele,
Reikia daug kam mūsų šalį:
Skaumas ne vieną kankina,
Skaudu ir mano širdį.

LAKESIDE PEWAUKEE, WIS.

Puikus lietuvių rezortas.

Nors aš daug buvau girdėjęs apie Frano Basčio gražų rezortą, bet iki šiol nebuvo progos jį aplankyti. Šiandien aš jau čia. Tai tikrai puiki vieta. Yra daug gražių namų, su gerai įrengtais kambariais. Tų namų F. Bastis turi 31, iš ko pasidaro jau ne vasaros rezortas, bet kaip tikras miestukas, apodintas gražiais medžiais ir gėlėmis. Ir namai, tai ne kokios "san-tės", kaip paprastai vasarai buna statomos, bet dideli, dviejų aukštų pastatai, su šilima, voniomis ir elektra. Juose galima gyventi ir žiemą. Be to, yra didelis, trijų aukštų viešbutis, su gražiu "dining roomu" apacioje.

Kadangi mes dar pirmą kartą čia atvažiavome, tai p. Bastis mus visur apva-džiojo, parodė namus, kambarius ir pavaišino. Jis sako, kad jo žemės plotas užima 70 hektarų, kartu su golfo lauku.

Bastis yra malonus ir draugiškas lietuvis. Jis atjaucia ir savo brolius nelaimėje. Daug afideivų yra išpildę tremtiniams atva-

žiuoti. Kada aš pasiūliau jam "Keleivį" užrašyti, tai du kartu sakyti nereikėjo. Tuoj išsitraukė tris dolerius ir sako: gerai kad priminei; aš jau norėjau užrašyti, bet vis to laiko stoka. "Nebus man ilgu per žiemą turint Maikį su Tėvu."

Apart Lakeside rezorto, p. Bastis turi dar namą Chicagos Bridgeporte. Jo vasara m n suvažiuoja daug žmonių praleisti vakacijas. Nekurios organizacijos net ir savo konvencijas čia atlaiko. Žodžiu, p. Bastis daro milžinišką biznį. Patartina lietuviams tą jo šaunią vietą aplankyti ir pamatyti, kaip mūsų tautiečiai Dėdės Sam'o žemėj sekasi biznį daryti.

B. Gurskienė.

VIEŠA PADĖKA.

Reiškiu gilią padėką Augustei ir Jonui Semsiams iš Nashua, N. H., kurie padėjo mums išsigelbėti iš didelio vargo Vokietijoje.

Budami nejauni žmonės ir dirbdami patys fabrike, jie nepabijojo vargo su mano sunum ir jį globojo ištiesius metus, kaip tikri tėvai, kol aš atvykau į Ameriką.

Jų nuostirdumo aš niekuomet neužmiršiu.

Leokadija Pačauskienė

AREŠTUOJA MOTERIS UŽ POLITIKĄ

Argentinos sostinėje, Buenos Aires mieste, buvo anądien įtaisyta protesto demonstracija prieš diktatoriaus Perono sumanymą keisti respublikos konstituciją. Policija daug demonstrantų areštavo, jų tarpe aštuonias žymias moteris. Policijos viršininkas Bertollo be jokio teismo uždare jas 30-tai dienų San Miguel (šv. Mykolo) kalėjimui, kuris yra skiriamas paprastai tikrai nuteistoms prostitutėms.

Suimtų moterų draugai padavė miesto teismui prašymą, kad jas paleistų. Teismas panaikino policijos kaltinimą ir liepė įkalinti moteris paleisti. Bet "klaidų tribunolas" tuojau atrado, kad šitas teismas "padarė klaidą" liepdamas įkalinti moteris paleisti; jos turi atsėdėti 30 dienų, kaip policijos viršininkas patvarkė.

Tas "klaidų tribunolas" yra nesenai diktatoriaus Perono įsteigta teismams kontroliuoti cenzura.

VALGIAI

Geras Čili Sosas

- 12 didelių raudonų tomeičių.
- 3 dideli svogunai.
- 2 raudoni pipirai.
- 2 žali pipirai.
- 1 pundelis salierų.
- 2 saukštai "mixed pickling spices".
- 2 saukštai salierų sėklų.
- 6 čielai gvazdikėliai.
- 2 puodukai uksuso.
- 1½ puoduko rudo cukraus (brown sugar).
- 3 saukštukai druskos.
- 2 saukštai kornų krakmolo (conrstarch).

Tomeites nuplikink verdančiu vandeniu, nuplupk ir supiaustyk; taipgi supiaustyk svoguną, pipirus ir salierus. Sudėk visus "spaisus" į maišelį pasiūtą iš gazos. Sudėk visus kitus daiktus, patiekiant tik kornų krakmolu. Virink mažiausia valandą laiko.

Penkias minutes prieš nukeliant nuo ugnies, sutirš-tink korniniu krakmolu, išplaktu truputėlį šalto vandens. Supilk karštą sosą į karštus, sterilizuotus stiklus. Maišelį su "spaisais" išmesk.

"SRUTŲ NIAGARA".

Anglijos lordas Vansittart, buvęs užsienio reikalų ministerijos patarėjas, nukalė naują frazę Sovietų spaudos ir radijo varomai propagandai apibūdinti. Tai "Srutų Niagara." Srutos tenai liejasi, kaip vanduo per Niagaros krolį.

MEILĖ—PRASTAS PAGRINDAS SANTUOKAI

Ar žinot, kodėl šiandien tiek daug divorso? Todėl, kad vyrai ir moterys tuokiasi daugiausia iš meilės. Tokiu pagrindu paremta šeimyna turi pakrikti, nes meilė yra tik laikinas karštis.

Santuoką reikia remti patvariais dalykais: apsvieta, geru budu ir turtu.

Ar žinot, kas taip sako? Ne kas kitas, bet Romos katalikų bažnyčios kunigas Daniel A. Lord iš St. Louis, Mo.

Žvaigždė ir Žvaigždutė

Filmų aktorė Joan Bennett susilaukė mažutės žvaigždutės, su kuria ji pirmą kartą fotografuojasi. Aktorė turi dar du vyresnius vaikus.

Didysis SAPNININKAS Su Salemono Galva

Gražiais mėlynais viršeliais, parankaus formato, daugiau kaip 300 puslapių, kuriuose surašyta apie 1,500 visokių sapnų. Kaina \$2, bet "Keleivio" skaitytojams tik \$1.00.

Gaunamas "Keleivio" knygyne. "KELEIVIS" 636 Broadway, S. Boston, Mass.

'Keleivio' Knygos

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ

Arba komunistų diktatura faktų šviesoje. Visi nori žinoti apie Rusiją. Visiems kyla klausimas kodėl Rusija nesustatė su kitomis valstybėmis ir kodėl Rusija nenori įsileisti į kitur žmonių pasiūlyti kaip ji tvarkosi? Ar yra Rusijoje laisvė, ar yra demokratija, kokie darbininkų uždariai ir ar gali darbininkai iš ją pragyventi? Dabar rusai sako kad Lietuva buk tai yra Rusijos dalis. Rusai dabar Lietuvą valdo, tai kas yra tiesa apie Rusiją tai yra tiesa apie dabartinę Lietuvos padėtį. Kodėl Lietuva ateitis gali būti? Atsakymus į šiuos klausimus galėsi gauti nusipirkęs naują išleistą knygą. 98 puslapių didumo. Kaina 50 centų.

DELKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyt ir gert reikia del to, kad norisi, atsaus nepagalvojęs žmogus. Bet del ko gi norisi? Del ko be valgio žmogus silpsta? Ir delko vienas maistas duoda daugiau spąsų, kitas mažiau? Delko žmogui reikia kkaus, druskos ir kitų panašių dalykų? Kodėl jam reikia riebalų? Šiuos klausimus suprasi tikrai iš šios knygtės. Parašė Dr. G-mus. Jos kaina tik 15c

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intriguojanti politiskai-ekonomiską klausimą aiškina garsusis Vokietijos socialdemokratų teoretikas, Karl Kautsky. Kaina 10c

KUNIGŲ CELIBATAS

Si knygelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kunigai nespaičuoja. Čia išaiškinta visa jų bėpatystės istorija, jos pasekmės ir doriskias dvasiskijos nepuolimas. Šia knyga turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunikiatis, kurie geidžia, kad jų moterys, dukterys ir mylimosios nepapultų į tokių kunigų globą. Parašė kun. Geo. Townsend Fox, D. D., sulietuvino Ferdinand de Samogitia. Kaina 25c

MATERIALISTISKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS

Si knygelė aiškina proletariato filosofijos mokslo, jei nori žinoti, kas gimdo pasaulyje įvairiausius nuotikius, tai perskaityk šią knygelę. Kalba labai lengva. Knyga protaujantiems darbininkams neapkaunu-jama. Kaina 25c

ZEMAITES RAŠTAI

Ar žinote, kad Zemaitė buvo viena žymiausių lietuvių rašytojų? Ar žinote, kad ji buvo paprasta kaimo moteris, mažai mokslo išėjusi, gyveno ukyje ir auginė vaikus, kaip tuksčiai ir milijonai kitų moterų. O paskai jėme apysakos rašyti. Jos apysakos yra tikras gyvenimas, kurį tuksčiai žmonių gyvena, bet Zemaitė pastebėjo daug dalykų, kurių kiti nepastebėjo, ir gražiai juos aprašė. Zemaitė yra daug rašę pasakius Lietuvoje ir Amerikoje. "Keleivis" parduoda jos raštus parasytus Amerikoje, kada ji čia lankėsi laike pirmojo pasaulinio karo. Tuose raštuose ji gražiai aprašo, gražiai pajaukia ir gražiai pagrima mūsų gyvenimo būdą, mūsų papročius. Knygoje yra paveikslas su garsios rašytojos parašu, taipgi paveikslas vaikų prieplaudų, kurias Zemaitė prižiūrėjo. Yra taipgi paveikslas Zemaitės kartu su Andriumi Bulota ir Al. Bulotiene. Bulotas žiniamas mūsų vokiečiai laike šio karo. Tai didelė knyga, 128 puslapių, su garsiais raštais ir retais paveikslais. Kaina 50c

PAPARČIO ZIEDAS

Ir keturias kitas apysakas: (1) Neuzsitikintis Vyra; (2) Zydinti Giria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma, kaip žmonės paikai tik į visokių prietarų, burtus ir t.t. Kaina 25c

ANGLISKAI-LIEUVIŠKAS ŽODYNAS

Dažnas nori pasižiūrėti, kaip tas ar kitas žodis lietuviškai vadinasi. Mes kasdien girdime daug angliškų žodžių, bet dažnai nežinome, kaip tikrai jie lietuviškai vadinasi. Tam reikalingi yra reikalingas geras žodynas. Taipgi kas turi giminių Europoje ir nori jiems pagelbėti angliškai išmokyti, tai gausiausiai jiems patarnaus pasidomėjęs žodynas. Tai kiseninio dydžio, 400 puslapių knyga, su ištarimų nurodymais. \$3.00

KUR MUSŲ BOČIAI GYVENO?

Biblija sako, kad pirmutiniai žmonės gyveno Rojuje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopsinė buvo siaurėje. Ir si knyga parodo, kodėl taip manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS

Šioje knygoje telpa daugybė naujų, labai gražių ir juokingų monologų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiskos, revoliucionieriskos, tautiskos, humoristiskos ir laisvamaniškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visokiems apvaikščiėjimams, baliams, koncertams ir t.t. Antra pagerinta laika. Kaina 25c

DŽIAN BAMBOS SPYCIAI

Ir kitos fonės. Daugiau juokų, negu Amerikoje mumsauno. Šioje knygoje telpa net 72 "Džian Bambos spyciai" eilės, pasikalbėjimai, humoristiski straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laida. Kaina 25c.

SOCIALIZMO TEORIJA

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugija, formos, kodėl turėti būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c

NIHILISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Veikalas persto nužudymą caro Aleksandro II. Labai puikus ir nesunkiai scenoj perstatomas. Iš viso reikalaujamos 28 ypatos. 25c

AR ROMOS POPIEŽIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS?

Parašė kun. M. Valadka. Knyga drašiai kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais parodo, kad jis nėra joks Kristus vietininkas. 224 pusl. Kaina \$1.25

KOKIUS DUEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE?

Visuotinė kraštuose žmonės garbino įvairius dievus. Dievų garbinimas keitėsi. Kodėl? Kokius dievus garbino mūsų bočiai? Kokias žinyčias jie buvo įsteigę? Kodėl žmonės priejo krikščionybės gadyne? Visus tuos klausimus galėsi atsakyti perskaitys šią knygą. Tai didelio formato, 271 puslapio knyga. \$1.00

SIELOS BALSAI

Gražio eilės ir dainos. Čia yra sudėtos įvairios lietuviškos dainos apie mūsų tautą, apie šeimyną ir apie darbą. Toji knyga palinkins jus laisvus nuo darbo valandas. Didelio formato, 223 puslapių knyga, kurioje yra daug visokių eilių ir dainų. Kaina 10c

SAPNININKAS

Didysis Lietuviškas Sapnininkas su Salemono galva. Išaiškinti visokie sapnai visokiais atsitikimais. Virs 300 puslapių knyga. Kaina .. \$1.00

JUOZAS STALINAS

Arba, kaip Kaukazo Razbaininkas pasidarė Rusijos diktatorium. Kaip jis įgijo valdžią ir pasalino savo buvusius draugus. Labai įdomi knyga. Kaina 25c

KODEL AŠ NETIKIU

I DIEVĄ?

Laisvamanis čia pasako, kodėl jis negali tikėti. Pilna argumentų, kurių nesumai joks žebutas. 20c

LIEUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Pritaikyta Amerikos lietuviams. Daug kas iš lietuviškų įjauimo nori tinkamai išmokyti savo tėvų kalbą, o senimas irgi daržni nori pagilinti savo rastišką lietuvių kalbos žinojimą. Šita gramatika yra tinkama vieniems, kas nori gerai lietuvių kalbą išmokyti. Didelė knyga, 144 pusl. Kaina tik 25c

LYTISKOS LIGOS

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parašė Dr. F. Matulaitis. Antra, peržiūreta ir papildyta laida. Kaina 25c

TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ

Parašė L. Blumas. Trumpas ir aiškus socializmo aiškinimas. 25c

KAP SENOVES ŽMONĖS PERSISTATYDAVO ŽEMĖ?

Labai įdomus senovės filosofų da-leidimai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygtės dalis yra: "Išvirkščias Mo-kias, arba Kaip Atsirado Kalbos." Parašė Z. Aleksa. Kaina 10c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA

Labai įdomi knygtutė situ svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiekvienas katalikas ir socialistas. Parašė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c

TABAKAS

Kaip jis žmonėms kenkia. Liaukimės rūk! Pagal A. Apolovą ir daugelį į gyvenimo patirimų parašė K. Stiklėlis. Kaina 25c

"Keleivis", 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Mamytė Labai Dėkinga

Mamytės gimtadienio proga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, labai gera! Kad visos dukrelės būtų tokios geros ir savo mamytėms užrašytų "Keleivį." Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriuje, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka "Keleivis" — ačiu, dukrelė, ačiu..."

Sesės-dukrelės, kodėl jums taip nedaryti? Už 3 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jus mamytės per čielus metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

Iš Plataus Pasaulio

Kas Blokuoja Berlyną?

Maskvoje leidžiamas propagandos laikraštis anglų kalboje, "New Times" praneša iš Berlyno, kad Amerika ir Anglija blokuoja Berlyną tuo, kad neleidžia rusams maitinti Berlyno gyventojų. Sako, be Amerikos kišimosi, Berlyno gyventojai būtų sotys ir aprenkti...

Graikijos Pabėgėliai

Iš septynių milijonų Graikijos gyventojų 653,533 žmonės gauna pašalpą iš valdžios, kaip pabėgėliai arba kaip nukentėjusieji nuo karo veiksmų. Tai reiškia, kad kiekvienas dešimtas Graikijos gyventojas yra daugiau ar mažiau nukentėjęs nuo bolševikų sukeltos pilietinio karo.

Lenkijos "Valymas"

Pagal Maskvos nurodymus, Lenkijos "socialistų" ir "valstiečių" bendrą valdžios partiją valo savo eiles nuo visų "nacionalistų" ir "buožiško nusiteikimo" žmonių, kad tos partijos būtų pribrendusios susijungti su komunistais. Varšuvos spauda praneša, kad "valymas" eina sėkmingai.

Francijos Streikas

Francijos kariuomenė su ginklais išvarė streikuojančius darbininkus iš plieno dirbtuvių Nancy mieste. Laikė susirėmimų 10 streikuojančių darbininkų buvo sužeisti. Nancy mieste įvyko pirmas kruvinas susirėmimas su streikuojančiais darbininkais, kuriuos išvedė streiką komunistai.

Vagia Uraniumą

Cechoslovakijos atstovas Jungt. Tautų biudžeto komisijoje, Dr. Jan Papanek, iškėlė kaltinimą prieš Rusiją, kad ji "kasdien pavagia iš Cechoslovakijos už milijonus dolerių uranumo rudą". Mat, Rusija kasa Cechoslovakijoje uranumo rudą su vokiečių belaisvių darbo jėga ir Čekijai nieko už tai nemoka. Prašos valdžia už tą atšaukia Papanek įgaliojimus.

Helgolando Sala

Anglų karo orlaiviai darė kariusius pratimus vokiečių Helgolando saloje, kurioje per karą buvo Hitlerio submarinų bazė. Sala neturi gyventojų, todėl ten sprogdinamos bombos ir daromi kitokie kariški pratimai.

Argentinos Mėsa

Amerikos armija užpirkė Argentinoje 8,356,000 svarų mėsos, kuri bus nugabenta į Europą Amerikos kariams maitinti. Už mėsa sumokėta \$1,839,760. Mėsa bus vartojama tikėtai Europoje, nes įstatymas draudžia įvežti iš Argentinos į Ameriką šviežią ar šaldytą mėsa.

"Rinkimai" Ispanijoje

Fašistinė Ispanijos diktatura skelbia, kad lapkričio 21 d. ir lapkričio 28 d. ten įvyks "parlamento rinkimai". Kokie tie rinkimai bus, aišku iš to, kad Ispanijoje tiktai viena valdžios "falangistų" partija turi teisę veikti, o kitos srovės yra draudžiamos ir persekiojamos.

KAS MUMS RAŠOMA

Vieniems Dėkui, Kitiems Nė Išgrauti!

Budamas SLA narys, aš atsidėjęs skaitau mūsų organą "Tevynę". Po Bostono seimo ypač skaitau, nes ten dedamas seimo protokolai. Mat, įdomu, ką seimas veikė ir nuveikė. Bet kol kas tik viršininkų raportai iš to seimo tebuvo paskelbti. Ypač ilgus raportus buvo Dr. M. Viniko, centro sekretoriaus.

Gal aš per daug "neišučiutas", bet turiu prisipažinti, kad iš sekretoriaus raportu ne daug ką sužinojau apie SLA piniginę buklę. Gal raportas per ilgus, o gal mano razumas per trumpos? Tik supratau, kad raportas gale sekretorius dėkoja "už kooperavimą" prezidentui W. Laukaičiui, izd. K. Gugiui, vice prez. P. Dargiui ir daktarui kv. S. Biežiui, o izdo globėjams dargi nė "išgrauti".

Pamaniau, gal izdo globėjai tikrai neverti padėkos už kooperavimą? Taigi, dėl to su dar didesniu atsidejimu perskaičiau tų izdo globėjų raportą apie piniginių SLA stovį. Perskaičiau ir supratau tą jų raportą. Jame be jokių gražių papuošimų atpasakota mūsų organizacijos finansinis stovis, įplaukos, išlaidos, išmokėjimai ir kitiame stovyje yra turtas.

Izdo globėjai taip pat paduoda žinių, kiek kuri pastovi komisija organizacijai kaštavo. Tik tame sąrašas neradau išlaidų skundų ir apeliacijų komisijai, labdarės, sveikatos ir jaunųjų komisijoms. Gal tos komisijos dirbo ir išlaidų nepadarė? Bet tame pačiame rapor-

te yra įrašytos išlaidos finansų komisijai. Bet iš kur toki komisija atsirado? Pastoviųjų komisijų sąrašas tokios komisijos visai nėra, o kiek aš atsimenu, tai toki komisija jau senai buvo nutarta panaikinti. Vienok tai nabašninkei komisijai išlaidos vis dar daromos.

Kaip SLA narys noriu pareikšti didelę padėką izdo globėjams, p-lei Mikužiutei ir J. Maceinai, už jų gerą seimui raportą. Jų raportas man daug ką paaiškino.

SLA Narys

Pittsburgh, Pa.

"Kontinuitetas" Iškraipio

Lietuviškos buvusios diktatūros pašlemėkai, kurie vadinasi "tautininkais" vis dar dejuoja dėl azminatilės Smetonos "kontinuiteto". Jie sako, Antanas buvo teisingas Lietuvos valdovas, o kada jis, uodega parietas, bėgo į užsienius, tai jis ir visą Lietuvos valstybę suverenitetą išsivežė savo čemodanuose, kartu su savo žmonos sijonais ir kailiniais.

Ar jis "suverenitetą" išsivežė ar ne, tai visai lengva išspręsti. Smetona Lietuvoje buvo karininku šaikos iškeltas į viršų diktatorėlis. Jis galėjo iš Lietuvos išvežti savo kailiuką ir žmonos sijonus, bet kaip jis būtų galėjęs išvežti tą, ko jis negalėjo turėti?

Pagal paties Smetonos ir jo švogerio parašytą "konstituciją", kada tas atsiprašant "prezidentas" bėgo į užsienius, jis savo valdžią perdavė Merkuiui, o Merkys perdavė Paleckuiui, o Paleckis Stalinui ir tuo būdu, pagal Chodokauskaičių "konstituciją", Lietuva o s smetoniškas suverenitetas atiteko Juozui Razbaininkui Maskvoje.

Bet "tautininkai" sako kitaip. Jie rokuoja, kad Smetona "dablekrosino" Paleckį, nes jis, išvažiudamas iš Lietuvos, parašė "Kybartų Aktą" ir tame akte pasakė, kad jei jis žutų kailinius begelbedamas Clevelande, tai jo "galia" ir "valia" pereina Lozoraičiui Romoje. Smetona žuvo. Dabar Lozoraičis, pagal tą "kybartinį aktą", ir dedasi Smetonos įpėdiniu, nors Mironas jo ir nepatėpė.

Tai ve tokia filosofija šinkuoja Amerikos lietuviams tautininkų vadai. Jie bažijasi, kad Smetonos "suverenitetas" dar "veikia" per Kybartų "aktą". Lozoraičio kisenėje, o dėl Smetonos "akto" Kaune, kur jis savo neteisėtą valdžią perleido Merkuiui, tautininkai tyli, nes tai girdi Smetona dargis tik iš "gudrumo".

Smetona, be abejo, buvo gudrus. Per 13 metų jis buvo Lietuvoje "prezidentu" iš durtuvų malonės. Per 13 metų jis melavo, švaistėsi kreivomis priesaikomis, persekiojo lietuvius ir bėgdamas iš Lietuvos suvaizdino komediją su "Kybartų aktu".

Yra žmonių, kurie gali ginkytis dėl visko, dėl visokių kvailysčių. Yra net tokių paikių žmonių, kurie ir dėl Smetonos "suvereniteto" palikimo" nesigaili padiskutuoti. Mat, kiekvienas pagal savo skonį ir kiekvienas pagal savo papratimą.

Kovale

New York, N. Y.

Kaip Tapti Pileičiu?

Dar turime knygyčią, "Kaip Tapti Suvienytu Valtstijų Pileičiu", kur yra aiškiai išguldyti pilietinės įstatymai su reikalingais klaušimais ir atsakymais. Kaina 25 centai. Kreiptis į "KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

PANAMOS PREZIDENTAS DUODA PRIESAIKĄ

Naujas Panamos respublikos prezidentas Domingo Diaz Arosema (kairė) iškelia ranką, duodamas priesaiką teisingai eiti savo pareigas. Dešinėje yra Panamos kongreso pirmininkas, kurs priesaiką priima.

Dėl Tremtinių Atvykimo

Kaip vyksta tremtinių emigracija ir kaip sutvarkyti garantijas.

Jau apie keturius savaites, kai Amerikos valdžios atstovai renka tremtinius pirmiesiems dviems laivams pripildyti. Kuo remdamasi jie darys atranką iš daugelio norinčiųjų kuo greičiau išvažiuoti iš Vokietijos, buvo nežinoma. Kiek tenka girdėti, pirmuosius laivus norima pripildyti tokiais žmonėmis, prie kurių negalėtų prisikabinti laikrastininkai tų amerikiečių grupių, kurios yra dabartinio DP įstatymu labai nepatenkintos.

Vienas iš pirmųjų dviejų laivų pramatomai atvyks į New Yorką spalio mėn. 21 d., o antrasis į Bostoną spalio mėn. gale. Į juos daugiausiai pateks tie tremtiniai, kurie jau prieš liptos mėn. 1 d. buvo konsulatose prisaikdinti ir patikrinti arvelių saugumo policijos. Tų žmonių darbo ir buto garantijos yra sutvarkomos įvairiai. Kai kurie jų turi laiškus iš giminių, kuriuose yra pažadamas darbas ir butas. Tiems, kurie tokių laišku neturi, emigracinės agentūros parašo, kad jais pasirūpins atvažiavus į Ameriką.

Paskutinių metų Amerikos valdžios DP komisionieriai nustatė tvarką, kaip amerikiečiai gali parengti reikalingas garantijas tremtiniams ir kur jas pasiųsti.

Garantijos turi būti paruošiamos skirtingai giminiams ir skirtingai draugams.

Jeigu Amerikoje gyvenantis žmogus nori atitraukti savo gimines, tai pakanka ant vieno lapo pareikšti, kad tremtinis bus aprūpintas butu ir darbu. Atskiro pažymėjimo iš kokio nors darbdavio nereikia.

Jeigu garantijos yra ruošiamos draugui ar šiaip pažįstamam, tai reikia ant vieno lapo padaryti buto garantiją, o ant kito lapo gauti pažymėjimą iš kokio nors darbdavio, kad jis atvykusį tremtinį priims ir darbą ir koki mokės atlyginimą.

Visu garantijų dvi kopijas reikia pasiųsti į Washingtoną sekantiu adresu:

Displaced Persons Commission, Premier Building, Fourth Floor, 718 18th st., N. W., Washington, D. C.

Kitas dvi kopijas reikia pasiųsti tiesiai į Vokietiją tremtiniams, kurie jas turi tuojau nunešti į Amerikos konsulatą.

Garantijas ar darbo ir buto pasižadėjimus galima siųsti ir per lietuviškas organizacijas, kurių adresai buvo paskelbti "Keleivyje".

Garantijoms blankus galima gauti BALF-e bei emigracinėse agentūrose, Jeigu turite bent po vieną garantijos pavyzdį, galite jas ir patys rašoma mašinėle padauginti.

Parašus geriausia yra leisti patvirtinti notarui, kad vėliau nebūtų nesusiartinimų. Per BALF siunčiami pažymėjimai galima be notaro patvirtinimo siųsti.

Tokių pažymėjimų išpildę ir pasiuntę, kur reikalinga, busite viską padarę, kuo galite padėti tremtiniams emigracijos reikale. Malonus Amerikos lietuvių! Atminkite, kad ne visi tremtiniai turi giminių Amerikoje. Vokietijoje yra labai daug gerų žmonių, kurie nieko neturi ir ką galėtų Amerikoje atsisukti pagalbos. Ar jie turi būti palikti pražūčiai? Parašykite man kas galėtumėte pasirūpinti tokiems žmonėms garantijomis. Rašdami pažymėkite, kiek tremtinių galėtumėte priimti, kokios profesijos ir kiek šeimos narių. Aš jums persiųsiu pavarde ir blankus užpildymui. Bukite nuosirdūs ir nelaimę patekusiems žmonėms, nes tik nuo jūsų dabar priklauso, ar jie išsigelbs iš pražūties ar ne.

K. Balcauskas, 135 St. Nicholas ave., Brooklyn 27, N. Y.

Skaitytojų Balsai

Gerbiame, Gavau pranešimą, kad jau Tėvo batai menki paliko bekeliaujant pas mane. Tai prisiunčiu \$4, bus ant batų. \$3 už laikraštį, 50c. kalendoriui ir 50c. Tėvui ant tabako. Su geriausiais linkėjimais, E. Petrauskas, Belleville, N. J.

Gerbiama redakcija, Prisiunčiu 4 dolerius. Tris už laikraštį, o vieną Tėvui ant gyvatinės. Linkėdamas visa gera lieku jusų Paul Prelauskas, Chicago, Ill.

Gerbiame, Kaip aš pamačiau, kad mano prenumerata baigiasi, tai ir vėl atnaujinu net dviems metams ir šiame laikraštyje prisiunčiu šešius dolerius. Su aukšta pagarbą, Joseph Jarusevičius, Easthampton, Mass.

Gerbiama redakcija, Sveikinu visą štabą ir siunčiu Maikio Tėvui ant gyvatinės, kad linsmiau bukvatinės, kad linksmau bukvatinės supykęs Tėvas gali nebeatėiti. Siunčiu \$5 ir prašau prisiųsti 1949 metų kalendorių. Su aukšta pagarbą, Ig. Yasuskas, Glen Park, Canada

Sajunga su Franko?

(Atkelta iš 2 psl.)

Jėgas, nėra palaidota. Ji yra gyva ispanų liaudies širdyje; ji yra gyva savo dešimtimis tukstančių pabėgėlių užsieniuose; ji yra gyva ir tuo, kad Ispanijos Respublikos vyriausybė veikia užsieniuose ir turi eilės valstybių pripažinimą.

Šias dienas ispanų politinės grupės, nuo socialistų iki monarchistų, susitarė dėl sudarymo pereinamo režimo Ispanijoje, iki ten galės būti praversti laisvi rinkimai. Apie tokį susitarimą buvo painformuotos Londono ir Paryžiaus vyriausybės. Apie jį žino, be abejo, ir Washingtono vyriausybė. Jei Vakarų valstybės RIMTAI panorėtų apvalyti Ispaniją nuo fašistinės diktatūros, jos neabejojamai rastų ispanų liaudyje širdingą sąjungininką. Bet ar demokratijai vadai tuo keliu eis ir ar didėjantis įtemimas tarp Rytų ir Vakarų leis tą padaryti, tai jau kitas reikalas. S. D.

PAIESKOJIMAI

Paieškau savo tėvo, Jono Malinausko, kilusio iš Budų kaimo, Pakražančio parapijos. Amerikon jis išvyko prieš didįjį karą. Kas man duos apie jį žinoti, busiu labai dėkingas. Mano adresas toks: Stasė Malinauskaitė, 814 W. Lombard street, Baltimore 1, Md.

Išėjimas Kanados Juozui. Noriu išpėti kanadietį Juozą, kuris surašinėja su panele S. V. —kaite, gyvenančia Vokietijoje, tremtinių stovykloje, kad ji nėra panėlė, bet mano žmona, Kaulienė. Aš dabar gyvenu Anglijoje, atvažiavęs čionai iš Vokietijos darbo dirbti, ir sužinojau, kad mano žmona jau išvažiavo į Kanadą, kur ją sivečia minėtasis Juozas. Prašau apsigalboti. Petras Kaulienas (Skelb.)

GERIAU VALGYK, GERIAU IŠRODYK, GERIAU JAUSKIS

Nereikia jaustis "nupulotusiam" vien dėl užkietėjusių vidurių bei jų simptomų! Tu gali but taip jau smarkus, kaip tukstančiai kitų, ką nuo 1887 žinojo ir vartojo gar- su vaista skilviui liuosuoti, Trinerio Kartujų Vyną. Jis moksliskai sutaisytas iš Gamtos šaknelių, žolių ir augalų. Jis veikia maloniai, švelniai ir tikrai išvalo užkietėjusius vidurius. Gausi bonka Trinerio šiandien ir pats patirk jo gerumą. (Pastaba: Jei negatumi Trinerio savo mėgiamo adresu su \$1.50 mums: Joseph Triner Corp., 4053 W. Fillmore, Chicago, ir gausi didelę 18 oz. bonką Trinerio apmokėtą pastu).

TRINER'S BITTER WINE

Tikra Teisybė APIE SOVIETŲ RUSIJĄ — arba — Komunistų Diktatura Faktų Šviesoje.

Tokia knyga tik ką išėjo iš spaudos. Ją išleido "Keleivis." Nors Sovietų Rusija gyvuoja jau nuo 1917 metų, tačiau tikros teisybės apie ją beveik niekas užsieny nežino — nežino net ir komunistų vadai. Taigi būtinai buvo reikalinga tokia knyga, kuri parodytų Stalino Diktaturą faktų šviesoje. Ir tokia knyga dabar turim. Čia vieni tik faktai, vien tik teisybė. Knyga didelio formato, arti 100 puslapių skaitymo. Kaina 50 centų.

Užsakymus prašome siųsti šiuo adresu: "KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KĄ DARYTI DĖL SKAUSMŲ REUMATIZMO ARTHRITIS

Jeigu jus kankina nuo Nugaros skaudėjimo, Raumenų gelimo, Sėdmenų, Stėnų skausmai, Neuralgijos, Sėdmenų sustingimo, Neuritos, Padargos ir tt., Pabandykit RADE TABLETS (Bandymąjį Kiekį) be jokių lesų jums. Nesijusit pinigų, o tikėtai savo varda ir adresu, tad mes jums tuoj pasiųsime tablečių. Visi nurodymai ant pakelio. Nieko jums nebus, jei nepatiks. (48)

NDRTHWAY PHARMACAL CO. 439 North Street, ROCHESTER 5, NEW YORK Dept. 30

VALERIJO NO SAKNYS

Valerijono Saknys ramina nervus, paeinančius iš rūpesčio, persidirbimo, susikrimitimo ir be miegės; sakoma kad geras ir nuo nuovario, nuo isterijos ir žemų karščiavimų, išgascio ir kitų visokių nervų ir vidurių netvarkumo. Supiaustyt kit vieną gerą arbatinį šaukštuką valerijono šaknų ir įdėkite į pantę verdančio vandens. Kada atsals, galite gerti vieną puodelį į dieną. Valerijono svaras, \$2.00. Pusė svaro, \$1.00.

ALEXANDER'S CO. 414 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

BUKŲ ATSARGUS YPAČ SENESNI ŽMONĖS

Orui keičiantis, dauguma žmonių asperga šalčiu ir kitomis ligomis. Buk pasirengęs nuo ligų apsiginti. Šilpoms Salve-Motis Nr. 2 turi malonia šilumą, gaivina kraują ir pašalina visokius paviršutinius skausmus, kaip reumatizmą, kojų, rankų, stėnų ir sprando gelimą, sanarių ir mukulų sustingimą, neveiklumą, tirpimą ir mėšlungio traukimą. Ir gera pagalba nuo nykstelėjimo, peralimo ir aštraus kosulio. Kaina \$1.00. Įtaipogi kurie turite kokių odos ligų, išimimų, vocių, sąsų, athlet's feet, sinus, nudegimų, nušutimų, nosies ar burnos nesveikumą, žaizdų (tik ne VEŽIO), kojų tirimą ar skaudėjimą, vartokit M. J. S. Miracle Salve Nr. 3. Ši motis suteiktina greit gydo. Kaina tik \$1.00. Jei turit kokių nežėjimų, ar Poison Ivy, vartokit Nr. 4 Salve nuo nežėjimo. Jei turit PILES, kraujojančius ar ne, vartokit Nr. 5, naujai išrasta motis nuo pilies, kurios pašalina be pūstymo. Kaina \$2.00 už dėžutę.

Nr. 1 M. J. S. Miracle Ointment for toothache. Pašalina dantų gelimą ir smegenų nesveikumą. Nors dantys ir neskauda, bet skauda smegenys, gausit pagalbą. Kaina \$1.00. Jei pirksit už \$5.00, gausit vieną dėžutę dovanai. Susidami užsakymus, siųskit ir money order ar čekį į Kanadą 25c. extra. Siunčiam ir C.O.D., kas priims su užsakymu 3c. centų stampom. Adresuokit: M. J. Švilpa, Box 73, Sta. A, Hartford 6, Conn. Vietiniai galit gauti E. Beris aptiekioje, 158 Park st. (42)

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, ATVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešt ir skauda. Kad pašalinti tą nežėjimą ir spaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jų gydymas vyatybės palegavina jus skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti nakty. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina nežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perėjimą ligos vadinamos ATHLET'S FOOT, sušaldę žiuvimą odos ir perpyšimą tarpirčių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir auskilusios odos. Jos yra geros gyduolės nuo visų išsivirniųjų odos ligų. LEGULO Ointment suteikia jums pagalbą nuo nuvargumo, peršatimo ir nežėjinių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c, \$1.25 ir \$2.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse arba atsiskaitę money orderį: LEGULO, Dept. 2, 4847 W. 14th Street, CICERO 50, ILL.

Skaitykit Naujienas...

TUKSTANČIAI Lietuvių yra išblakę po visą pasaulį. TUKSTANČIAI jų dabar gyvena Vokietijoje, Olandijoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje ir kitur. Tarp tų išvietintų (iš savo gimtojo krašto išmestų) lietuvių, galimas daiktas, yra ir Jūsų giminės, Jūsų draugai. Jūsų pažįstami. Jie nepi an Jums susijunoti, susirasyti. NAUJIENOS tiems išvietintiems Lietuviams tarpininkauja. —skelbia jų prisistatymus palešiojimus giminių ir pažįstamų. NAUJIENOS spausdina raštus žinomų Lietuvos rašytojų ir žurnalistų, kurie valdžiai plėšia tųs tragiškus įvykius, kuriuos teko išgyventi Lietuvai per paskutinius šimtus metų. Skaitytojai rašiusios pasakojama teisybė apie pirmąją bolševikų okupaciją, šlykščią "laudies seimo" rinkimų komediją, neįmoniška terorą iki karo pradžios, o paskui "rudosios okupacijos" periodą. Skaitydami NAUJIENAS, Jūs patirsite apie tuos Golgotos kelius, kuriais teko keliauti tūkstančiams lietuvių, bėgusių į pakarus nuo jau karto ragauto raudonojo teroro. NAUJIENOS turi labai įdomių raštų, kurie bus nuolat spausdinami. Nepareikškite progos tų raštų naperkalte. Tuoj užpildykite NAUJIENAS.

Chicagoj metams \$6.00; už Chicago rity kainą metams \$6.00; Jėliams metams — \$3.25.

SIŪSKITE GYK ANRA MONEY ORDERJ ADRESŲ: NAUJIENOS 1730 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Vietinės žinios

SUSIDARĖ BOSTONO KOMITETAS TREMTINIAMS PRIIMTI.

Pirmas laivas ateis Bostonian apie 18 lapkričio.
Praėjusį penktadienį Bostone įvyko įvairių organizacijų konferencija atvykstantiems tremtiniams priimti komitetui sudaryti. Konferencijai pirmininkavo Edward M. O'Connor, Federalinės Displaced Persons Komisijos atstovas iš Washingtono. Sudarytas komitetas tremtiniams priimti bus žinomas kaip **Reception Committee for the Port of Boston.**

Konferencija posėdžiavo Greater Boston Community Council patalpose. Prasidėjus 10 valandą ryto, ji užsitęsė iki 3:30 popiet. Iš didžiųjų organizacijų, kurios rūpinasi išvietintais žmonėmis, konferencijoje dalyvavo šios:

1. International Rescue and Relief Committee (liberalų).
2. Protestonų Church World Service, kuriai priklauso 20 įvairių religinių grupių.
3. Zydų Sheltering and Immigrant Aid Society.
4. Katalikų National Catholic Welfare Conference.
5. United Service for New Americans.
6. National Travel Aid Society.
7. National Association of International Institutions.
8. Amerikos Raudonosios Kryžius.

Be to, konferencijon buvo pakviesta Bostono uosto vyriausybė, kuri atsiuntė 3 savo valdininkus; buvo geležinkelio kompanijų atstovai ir gubernatoriaus atstovas. Lietuvius atstovavo M. Michelsonienė.

Tremtiniams priimti ir apgyvendinti buvo nustatytas šitoks planas:

1. Išplaukiant iš Europos tremtinių laivui, iš tenai bus atsiųstas atvykstančiųjų sąrašas toms organizacijoms, kurios bus surištos su Bostono uostu. Sąrašas bus paduotų tremtinių vardai bei pavardės, ir nurodyti adresai tų žmonių, kurie juos kviečia. Kiekvienas tremtinys turės prisegti ženklą, parodantį kuriai organizacijai jis priklauso.

Jeigu tremtinys neturės paskirtos jam organizacijos, tai jis turės ženklą su užrašu: "Commission case". Tokį ateivį pasiims savo žinion "Travelers Aid Society". Nei vienas nebus išleistas iš laivo be priežiūros. Kiekvienas bus pristatytas ten, kur jis vyksta.

2. Atėjus laivui į uostą, prieplaukoje bus įrengta kantina (virtuvė), kuri pagamins atvykusiems tremtiniams maisto. Be to, bus įrengtas garsiakalbis ir radijo mikrofonas. Organizacijų atstovams bus pastatyti rašomieji stalai ir kėdės. Visa tai parūpins prezidento Trumano paskirta Federalinė Displaced Persons Commission.

3. Amerikos Raudonojo Kryžiaus atstovai taipgi bus prieplaukoj ir suteiks medicinos pagalbą, jei kas būtų

kelionėj susirgęs. Geležinkelio kompanijos pristatys prieplauką reikalingą skaičių vagonų, į kuriuos ateiviai bus susodinti ir nuvežti kur jiems reikia. Jeigu kelionėj reikės persėsti į kitą traukinį, tai šita reikala prižiūrės geležkelio agentai.

4. Kiekvienas tremtinys gali atsivežti su savim iki 200 svarų bagažo, tik ne maisto. Visas bagažas bus peržiūrėtas prieplaukoj, išlipus ateiviams iš laivo; bet jų dokumentai nebus žiurimi, nes bus jau laive peržiūrėti.

Uosto viršininkai pasirodė mums ir mūsų laukiamiesiems tremtiniams labai prielankiai nusiteikę. Girdi, tik pasakykit, kaip jūs norėtumėt šitų žmonių priėmimą sutvarkyti, o viskas bus padaryta. Jie net pasiūlė konferencijos dalyviams tuojau važiuoti į Commonwealth Pier'ą ir pasirinkti geriausią patinamą prieplauką, kur tremtinių laivas turėtų sustoti.

Šitas pasiūlymas buvo priimtas ir tuojau dalis konferencijos nuvyko į uostą. Mums pasirodė parankiausia penktoji prieplauka, oficialiai žinoma kaip **Commonwealth Pier 5.** Čia sustos visi tremtinių laivai.

Konferencijai buvo pranešta, kad pirmas tremtinių laivas Bostonian ateisias apie 18 lapkričio ir atvešias 833 tremtinius. Antras ateisias apie 10 gruodžio. Visi tremtiniai Europoje busia koncentruojami Bremerhaveno uoste ir tenai sodinami į laivus. Kad išvengtų čia susikimimo, vienas laivas busias taikomas New Yorkui, kitas Bostonui.

Kongreso yra nutarta atvežti Amerikon 205,000 tremtinių per du metus; bet komisionierius O'Connor paraiškino, kad dėl laivų stokos nebusia galima atvežti daugiau kaip 20,000 per metus.

Šitoj konferencijoj teko sužinoti dar vienas malonus dalykas, butent tas, kad pirmenybė šitoj imigracijoj turi Pabalčio kraštų žmonės; lietuviai, latviai ir estai. M. M.

Norintiems Mokyti Angliškai ir Ruošti Pilietybei

Šią savaitę praneša iš Boston Public School Department, Evening Division, jog šimet atsidarė So. Boston High School, Thomas Park, vakarinė mokykla. Pamokos prasidėjo šį ketvirtadienį. Kaip paprastai, klasės laikomos pirmadieniais, antardieniais ir ketvirtadieniais nuo 7:30 iki 9:30 val. vakare. Matrikulacija 50c.

Jeigu tam tikras skaicius tremtinių pasirodys, jog jau užtekina angliškai moka, viena mokytoja bus paskirta priimti tremtinius prie pilietybės egzaminų.

SLA 359 kp. Mitingas
Dorchesterio SLA kuopos susirinkimas įvyks šį penktadienį, spalio 15 d. 8 val. vakare Dorchesterio L. P. Klubo patalpose, 1810 Dorchester ave. Visi nariai pracinosi dalyvauti. Valdyba.

Lankėsi Redakcijoje

Praeitą ketvirtadienį mūsų redakcijoj lankėsi draugas A. Brazas, iš Anacortes, Washingtono valstijos. Tai yra senas mūsų laikraščio skaitytojas, skaito "Keleivį" nuo pirmo jo numerio. Drg. A. Brazas gyvena Anacortes mieste jau 31 metus, o prieš tai gyveno 13 metų Brocktone. Kartu su juo atsilankė jo sesutės, Mrs. Yackovitz iš Brocktono ir Mrs. Pauline Wainor iš Welington. Quincy mieste drg. A. Brazas turi savo brolių. Atvyko jis čia po 31 metų aplankyti giminių.

Drg. A. Brazas pasakojo įdomių dalykų iš Anacortes. Tas miestas yra pats šiauriasias uostas prie Pacifiko ir per jį eina didelis laivų judėjimas į Alaską ir Kanadą. Ten A. Brazas užaugino šeima, tris sunus, iš kurių vienas šiais metais mirė.

Anacortes nors ir yra šiaurėj, bet taip gerai yra apsaugotas aukštais kalnais nuo vėjų ir šiaurės šalčių, kad ten beveik nėra žiemos, o vasaros yra vėsios. Lietuvį ten yra tik kelios šeimos.

Drg. A. Brazas apžiūrėjo mūsų įstaigą atnaujino laikraštį, užsakė "Keleivį" seutei ir paliko \$1 "K." namui išpirkti.

Whist Parė Tremtiniams

Šeštadienį, spalio 23 d. vakare L. Piliečių Draugijos svetainėje So. Bostone, įvyks Lietuvų Darbininkų Draugijos 21 kuopos Whist Party. Bus gerų dovanų ir gardus užkandžiai. Visas pelnas eis tremtiniams remti. Visi ir visos dalyvaukite.

Aukos Šalpos Reikalams

Spalio 3 d. BALF vakarienėje, renkant aukas tremtinių šelpimo reikalams, buvo surinkta \$120 auks.

Aukavo: Po \$10 Antonina Neveraitė ir J. Kasmauskas. Po \$5 aukavo: Sivilienė, Sinkėvičienė, Ant. Pigaga, Liutkevičienė, Januškis, Walter Jakstas, Kazys Vileišis, F. Stočkus.

Po \$2 aukavo: J. Vinciušas, Jurgis Stukas, Ona Geguzienė, Juozas Seleskas, J. Arlauskas, Anna Nedvins, Dr. A. L. Kapochy, A. P. Neviera.

Po \$1 davė: A. Yuga, J. Petrauskas, P. Galinis, C. Urban, J. Kropas, A. Aleksas, D. P. Koučienė, Sakevičienė, Razvadauskienė, D. P., V. Ivanauskas, Anna Kadrevičius, Jennie Strakauskas, R. Paul, P. Snaras, J. Rudis, V. Pajlauskas, W. Ambrose, Anelė Chaplik, Josephine Valangevičienė, Mrs. White, Helen Slaičiūnas, Ona Kolpenienė, Anna Višniauskienė, V. Golubickas, Senteckienė, Naujokienė, J. Petrauskas, Vaikauzas, Milda Anestaitė, F. Rutkauskienė, A. Tataronitė, M. Venis, A. Balčiūtė, Rožė Raudonis, J. Smiglis, P. Stonis, P. Stonienė, D. Ruplienė, J. Macinskis, P. Jarvienė, Ona Marcinkus, A. Silver ir Al. Chaplik.

Mirė Mrs. P. Bernatavičienė

Sekmadienį iš ryto mirė sepa southbostonietė P. Bernatavičienė, sulaukusi apie 80 metų amžiaus. Vėlionė gyveno ant M. St. Ji paliko nuliudime vyrą Petrą, sunų Povylą ir dukterį Lietuvoje, kurią nusai su su vaikais išvežė į Sibirą.

Anglų Kalbos ir Pilietybės Pamokos Svetur Gimusiems

Anglų kalbos pamokos svetur gimusiems ir paruošimas pilietybei gauti vyks kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį, nuo 7:30 iki 9:30 val. vakare Cambridge, Rindge Technikos mokykloje, antrame aukšte, Broadway gatvėj netoli nuo viešosios bibliotekos. Kursų pradžia spalio 19 d. antradienį. Kursuose dėsitis patyrę mokytojai. Mokslas yra nemokamas. Norintieji užsirašyti gali tą padaryti pamokose.

RADIO ŽINIOS

Lietuvių Radio Korp. "Piknike Po Stogu ir Gražuolės Baliaje" laimėjimo dovanas laimėjo šie:

1. I. J. Fox \$300 kailinį koutą gavo: Ser. C. 409 T. Yankus, 124 Cushing ave., Donchester;
2. Television Setą gavo Ser. F 679 Mary J. Bresnahan, 5 Clough st., E. Lynn;
3. Kitą television setą gavo Ser. J 869 P. Capuano, Socony, E. Boston;
4. Dinette setą gavo Ser. A 710 Antanas Zapėnas, 13 Hanover st., Nashua, N. H.;
5. Grocery order — Ser. E 556 Anna Anderson, 22 Oakland st., Newton;
6. Portable Phonograph ir rekordų — Ser. G 637 Gen St. Ange, 4 Highland pl., Roxbury;
7. 37 piece Kitchen Utensil ir Cooking setą — Ser. D 1383 Ann Chaitowski, 132 Partridge st., Gardner, Mass.;
8. 8 piece Chromium Cocktail setą — Ser. H 498 Elsie Powers, 391 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Jaunimo polkos kontestą laimėjo Mary Wilde iš So. Bostono ir Kazimieras Ya-

navičius iš Bostono.

"Mamės ir Papės" Polkos kontestą laimėjo: biznieriiai Monika ir Kazimieras Plevokai iš So. Bostono.

Valco kontestą laimėjo: Irenė Kengriūtė ir Algirdas Mitkus iš So. Bostono.

Ižangos dovanas laimėjo: Moterišką skrybėlę — Barbara Sponcie, 1690 Washington st., Roslindale; Automobile Seat Covers — Lillian Romanskiūtė, 643 E. 7th st., So. Bostono; 1/2 gal. medaus gavo 019575.

Lietuvių Radio Korp. nuosirdžiai dėkuoja visiems atsilankiusiems į jų "Pikniką Po Stogu ir Gražuolės Baliaje", taipgi nuosirdžiai dėkuoja visiems darbininkams, kurie dirbo šiame parengime. S. ir V. Minkai.

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio Korporacijos programa ateinantį nedėdienį iš WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto bus tokia:

1. Muzika.
2. Dainininkė Blanche Shimkus iš Worcesterio su savo akompaniste May Meškus.
3. Pasaka apie Magdutę.

SECOND HAND LUMBER

2x4, 4x6 ir plonų lentų. Tel. SO 8-5965. (41)

APSIDRAUSK NUO LI-GOS IR NELAIMES

Už \$12 per metus gausi litgoje \$25 pašalpos savaitei

Visais insurance reikalais kreipkitės į (nuo35)

BRONIS KONTRIM

598 East Broadway, So. Boston, Mass. Tel. SO 8-1761 ir SO 8-2483

Ar Žinot Kur Ką Gauti!

Mes pranešame, kad turime mūsų krautuvėj visokių mašinų išrandavojimui, kaip tai Floor Sanders, Wall Paper Removers, Boat Sanders ir kita. Taipgi turime visokių pentų, varnių, sienoms popierių, plumbing, elektros reikmenų. Pristatymas veltui. Kreipkitės

Flood Sq. Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Prop.
628 E. Broadway, So. Boston
Tel. SO 8-4148

Expert Watch Repairing

3 to 7 Days Service

Ketvirtis and Co.

Watches - Jewelry - Diamonds
Radios - Electrical Appliances

379 W. Broadway, So. Boston
Tel. SOU 4649

Tel. SOU 2712 arba BIG 9013

Dr. J. C. Seymour

(LANDZIUS)

Lietuvius Gydotojas ir Chirurgas

Vartoja vėliausios konstrukcijos

X-RAY Aparatą

Pritaiko Akinius

VALANDOS: nuo 2-4 nuo 7-8

534 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

409 W. Broadway

SOUTH BOSTON, MASS

Office Tel. SO 8-0948

Res. 37 ORIOLE STREET

West Roxbury, Mass.

Tel. Parkway 7-1233 W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4

ir nuo 7 iki 8

546 BROADWAY

SO. BOSTON, MASS.

Telefonas: SOUTH Boston 1239

Tel. TRObridge 6330

Dr. John Repshis

(REPSYS)

LIETUVIS GYDOTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8

Nedėliomis ir šventadieniais:

nuo 10 iki 12 ryto

278 HARVARD STREET

kamp. Inman St., arto Central Sq.

CAMBRIDGE, MASS.

Tel. SOU 2886

DAKTARAS

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vakaro

Serodomis:

Nuo 9 ryto iki 12 dienos

447 Broadway

SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

18 Tremont St., Kimbal Building

Kambarys 205

BOSTON. Telf. Lafayette 2871

arba: Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTU

IR NERVŲ LIGŲ

Daro Kraujo Patikrinimą

Valandos:

Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien

Nedėliomis, nuo 10 ryto iki 1.

BORIS BEVERAGE CO.

220 E Street, South Boston

Pristato toniką, vyną ir visokios rūšies alų baliams, vestuvėms į namus ir sales. (-)

Savininkai:

Juozas Arlauskas ir

Juozas Skendalis.

Telef.: SOU 3141.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUS-

TYTOJAI

(Insured Movers)

Perkrauntom čia pat ir į tolimas vietas.

Saugi priežiūra, kaina prieinama

926 BROADWAY,

SO. BOSTON, MASS.

Tel. SOUTH Boston 4618

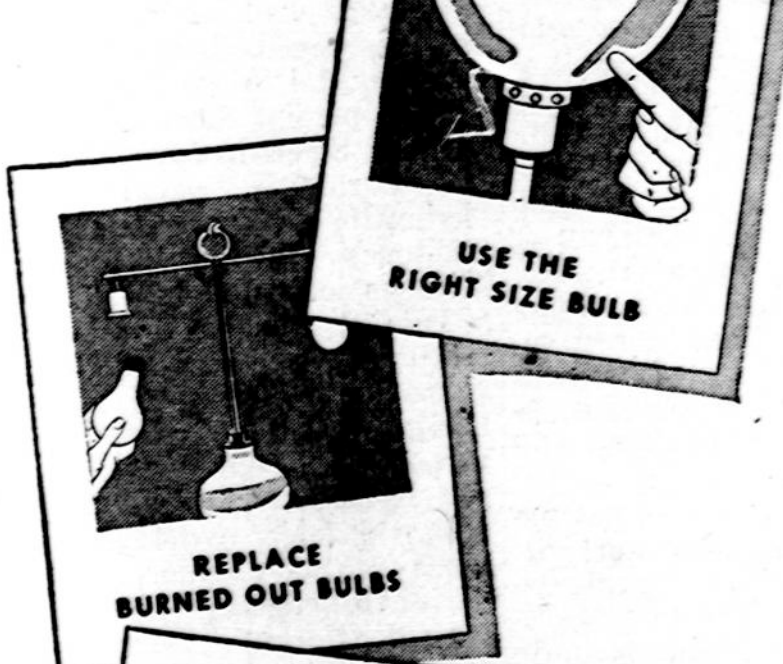
REIKALINGI PATYRĘ INDŲ PLOVEJAI

Darbas nuo 5 val. popiet iki 1 valandos ryto, 6 dienos į savaitę. Alga labai gera. Kreiptis po 5 val. popiet į

BLINSTRUB'S VILLAGE,
304 W. Broadway, South Boston.

fill those empty sockets

—Good Light is cheap!

ELECTRIC INSTITUTE OF BOSTON

This advertisement sponsored by BOSTON EDISON COMPANY